

STRATEGIA ROZWOJU GMINY WOLA MYSŁOWSKA NA LATA 2026-2036

**Załącznik nr 1
Do uchwały nr**

Wójt Gminy Wola Mysłowska

NAZWA OPRACOWANIA:

Strategia rozwoju Gminy Wola Mysłowska na lata 2026-2036

ZLECENIODAWCA:

Gmina Wola Mysłowska

WYKONAWCA:

**BUDPLAN Sp. z o.o.
04-327 Warszawa
ul. Kordeckiego 20
tel. 22 870 42 62, fax: 22 870 42 62
e-mail: kontakt@budplan.net
www.budplan.net**

ZESPÓŁ AUTORSKI:

główny projektant:

mgr inż. Anna Bereś

autorzy opracowania:

**inż. Anna Dolata
mgr Agata Grzelak
inż. Małgorzata Żach**

Spis treści

I.	WSTĘP.....	6
1.	ROLA STRATEGII ROZWOJU GMINY.....	6
2.	METODYKA I STRUKTURA SPORZĄDZENIA STRATEGII	6
II.	CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA	8
1.	WNIOSKI Z DIAGNOZY SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ, PRZESTRZENNEJ I KLIMATYCZNO-ŚRODOWISKOWEJ.....	9
2.	WYNIKI BADANIA ANKIETOWEGO.....	18
3.	ANALIZA SWOT	21
4.	POTENCJAŁY I OBSZARY PROBLEMOWE.....	23
III.	CZĘŚĆ PROGRAMOWA	25
1.	STRUKTURA LOGICZNA.....	25
2.	WIZJA ROZWOJU GMINY WOLA MYŚŁOWSKA.....	25
3.	CELE STRATEGICZNE	26
4.	KIERUNKI DZIAŁAŃ, WRAZ Z OCZEKIWANymi REZULTATAMI I WSKAŹNIKAMI ICH OSIĄGNIĘCIA.....	27
IV.	CZĘŚĆ PRZESTRZENNA.....	39
1.	MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ.....	39
2.	USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ.....	49
V.	CZĘŚĆ WDROŻENIOWA	58
1.	OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI.....	58
2.	SYSTEM REALIZACJI STRATEGII, W TYM WYTYCZNE DO SPORZĄDZANIA DOKUMENTÓW WYKONAWCZYCH	62
3.	RAMY FINANSOWE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.....	64
4.	SPÓJNOŚĆ Z DOKUMENTAMI WYŻSZEGO RZĘDU	65
VI.	SPIS RYSUNKÓW TABEL I ZAŁĄCZNIKÓW	72

I. WSTĘP

1. ROLA STRATEGII ROZWOJU GMINY

Strategia rozwoju gminy to dokument programowy i strategiczny sporządzany na szczeblu gminnym. Stanowi jeden z elementów systemu polityki strategicznej umożliwiającego spójną politykę rozwoju na różnych poziomach administracyjnych. Zawiera długofalowy program działań i kierunków, który wynika z uwarunkowań wpływających na rozwój gminy, w tym ze zidentyfikowanych barier i potencjałów, które wpływają na jej funkcjonowanie.

Strategia rozwoju gminy stanowi obecnie także jeden z elementów systemu planowania przestrzennego. Od dnia 1 lipca 2026 r. gmina będzie miała obowiązek posiadać strategię rozwoju gminy bądź strategię rozwoju ponadlokalnego. Zapisy strategii będą miały także przełożenie na zapisy aktów planowania przestrzennego. W związku z tym, oprócz celów strategicznych i kierunków działań, będących programem strategii, dokument określa także ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej oraz model struktury funkcjonalno-przestrzennej stanowiące o rozwoju przestrzennym gminy. Pozwala to na efektywne i spójne zarządzanie gminą zgodnie z polityką strategiczną szczebla regionalnego i krajowego.

Dokument strategii to także narzędzie pozyskiwania dofinansowań zewnętrznych. Dzięki systemowemu planowaniu kierunków rozwoju i kluczowych inwestycji wymagających realizacji, dystrybucja środków z funduszy i programów unijnych, rządowych i regionalnych zachodzi w efektywny i precyzyjny sposób. Założenia strategii stanowią program rozwoju kluczowych elementów infrastruktury, gospodarki, przestrzeni oraz środowiska na poziomie lokalnym.

Ponadto dzięki narzędziu konsultacji społecznych w proces sporządzenia strategii zaangażowani są mieszkańcy, lokalni interesariusze, w tym przedsiębiorcy i organizacje pozarządowe oraz władze gmin sąsiednich i organy opiniujące. Funkcjonowanie gminy to w dużej mierze funkcjonowanie jej społeczności lokalnej. Dzięki konsultacjom projektowane rozwiązania odpowiadają jej potrzebom i problemom. Rozwój zawarty w strategii powinien wiązać się z poprawą jakości życia mieszkańców i rozwiązywaniem najbardziej palących problemów społecznych.

2. METODYKA I STRUKTURA SPORZĄDZENIA STRATEGII

Strategia Rozwoju Gminy Wola Myśłowska na lata 2026-2036 została opracowana w oparciu o zapisy ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153) oraz ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2025 r. poz. 198). Opracowanie Strategii Rozwoju Gminy Wola Myśłowska zainicjowano Uchwałą Nr XI/44/2025 Rady Gminy Wola Myśłowska z dnia 14 kwietnia 2025 w sprawie przystąpienia do sporządzenia Strategii Rozwoju Gminy Wola Myśłowska na lata 2026-2036 oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii rozwoju, w tym trybu konsultacji. Na potrzeby strategii opracowana została *Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej gminy Wola Myśłowska*. Zarówno w przypadku diagnozy, jak i samej strategii korzystano z najbardziej aktualnych danych udostępnianych przez statystykę publiczną, Urząd Gminy Wola Myśłowska oraz innych źródeł, a także wniosków z badań diagnostycznych przeprowadzonych na potrzeby sporządzenia niniejszego dokumentu.

Strategia Rozwoju Gminy Wola Myśłowska na lata 2026-2036 obejmuje okres programowy dziesięciu lat. Ustalenia Strategii zostały sformułowane z myślą o zdefiniowanym okresie, jednak nie jest wykluczona kontynuacja realizacji założeń dokumentu po zakończeniu jej obowiązywania lub aktualizacja strategii w oparciu o zmieniające się uwarunkowania lub potrzeby.

Strategia składa się z części diagnostycznej, programowej, przestrzennej oraz wdrożeniowej. Część diagnostyczna została wykonana w oparciu o *Diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej gminy Wola Myśłowska* oraz wyniki ankiety przeznaczonej dla mieszkańców i osób związanych z gminą. Część diagnostyczna służy zdefiniowaniu kluczowych potencjałów oraz najważniejszych barier w rozwoju gminy Wola Myśłowska, co umożliwia precyzyjne sformułowanie założeń strategii.

Część programowa strategii wynika bezpośrednio z wniosków zawartych w części diagnostycznej oraz planów rozwojowych gminy. Składa się z wizji oraz celów strategicznych służących spełnieniu określonej wizji. Cele strategiczne składają się z kierunków działań. W celu maksymalizacji skuteczności zapisów strategii do każdego kierunku działań przypisane zostały oczekiwane rezultaty i wskaźniki ich osiągnięcia.

Część przestrzenna, która składa się z modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie, służy integracji polityki strategicznej z polityką przestrzenną. Zapisy strategii dotyczące polityki przestrzennej stanowią ramowe założenia, które powinny zostać uwzględnione w aktach planowania przestrzennego sporządzanych w przyszłości przez gminę, w tym w planie ogólnym i miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Ostatnia część, wdrożeniowa, ma na celu skuteczną realizację założeń strategii. Opisuje źródła finansowania oraz spójność ustaleń z zapisami dokumentów wyższego rzędu. Zapewnia integrację systemów planowania strategicznego na każdym szczeblu. Realizacja i monitoring procesu strategicznego będą w przyszłości zależały od władz samorządowych, jednak w jego przebieg zaangażowane powinny być także inne podmioty takie, jak mieszkańcy, organizacje pozarządowe i lokalni przedsiębiorcy.

II. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA

Na potrzeby kompleksowego zdiagnozowania potrzeb, potencjałów i barier rozwojowych gminy Wola Myśłowska wykonano *Diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej*. Diagnoza została wykonana metodą analizy danych zastanych. Do jej sporządzenia wykorzystano najnowsze dostępne dane z ogólnodostępnych źródeł takich, jak Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego oraz dane różnych instytucji, w tym Urzędu Gminy Wola Myśłowska, Narodowego Instytutu Dziedzictwa, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska i innych. Na podstawie analizowanych danych scharakteryzowano gminę w podziale na obszar społeczny, gospodarczy, klimatyczno-środowiskowy i przestrzenny. W niniejszym dokumencie zawarto najważniejsze wnioski z diagnozy.

Na część diagnostyczną strategii składają się także wyniki ankiety przygotowanej na potrzeby sporządzenia niniejszego dokumentu. Ankieta dostępna była w wersji papierowej oraz elektronicznej w terminie od 7 lipca do 10 sierpnia 2025 r. Odpowiedzi zbierane były wśród mieszkańców, przedstawicieli władz samorządowych oraz osób związanych z gminą, a pytania dotyczyły oceny poszczególnych obszarów usług, gospodarki, środowiska przyrodniczego i infrastruktury. Zebrano 28 odpowiedzi.

Ostatnim elementem części diagnostycznej jest analiza SWOT, która określa silne strony (ang. strengths), słabe strony (ang. weaknesses), szanse (ang. opportunities) i zagrożenia (ang. threats). Analiza SWOT stanowi niejako podsumowanie części diagnostycznej. Mocne i słabe strony zawierają pozytywne i negatywne czynniki wewnętrzne, na które gmina ma bezpośredni wpływ. Natomiast szanse i zagrożenia to pozytywne i negatywne elementy oddziałujące na gminę od zewnątrz takie, jak polityka i trendy krajowe. Wyniki analizy SWOT pozwalają zdefiniować aspekty rozwoju gminy, które wymagają interwencji, wsparcia lub zahamowania.

Wszystkie elementy części diagnostycznej służą określeniu czynników hamujących tzw. barier rozwoju gminy Wola Myśłowska oraz czynników wzmacniających tzw. potencjałów. W oparciu o nie formułowane będą następnie cele strategiczne i kierunki działań.

1. WNIOSKI Z DIAGNOZY SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ, PRZESTRZENNEJ I KLIMATYCZNO-ŚRODOWISKOWEJ

CHARAKTERYSTYKA GMINY

Historia

Pierwsze wzmianki o terenach, na których obecnie położona jest gmina Wola Myśłowska pochodzą z XVI w. W obecnym kształcie gmina funkcjonuje od 1973 roku, a od 1999 roku należy do powiatu łukowskiego w województwie lubelskim. Na jej terenie znajdują się cenne zabytki świadczące o bogatej historii gminy, m.in. zespoły dworsko-parkowe w Jarczewie, Wilczyskach i Myśłowie, ruiny zamku „Zamczysko” w Wilczyskach i mogiła powstańców styczniowych w Myśłowie.

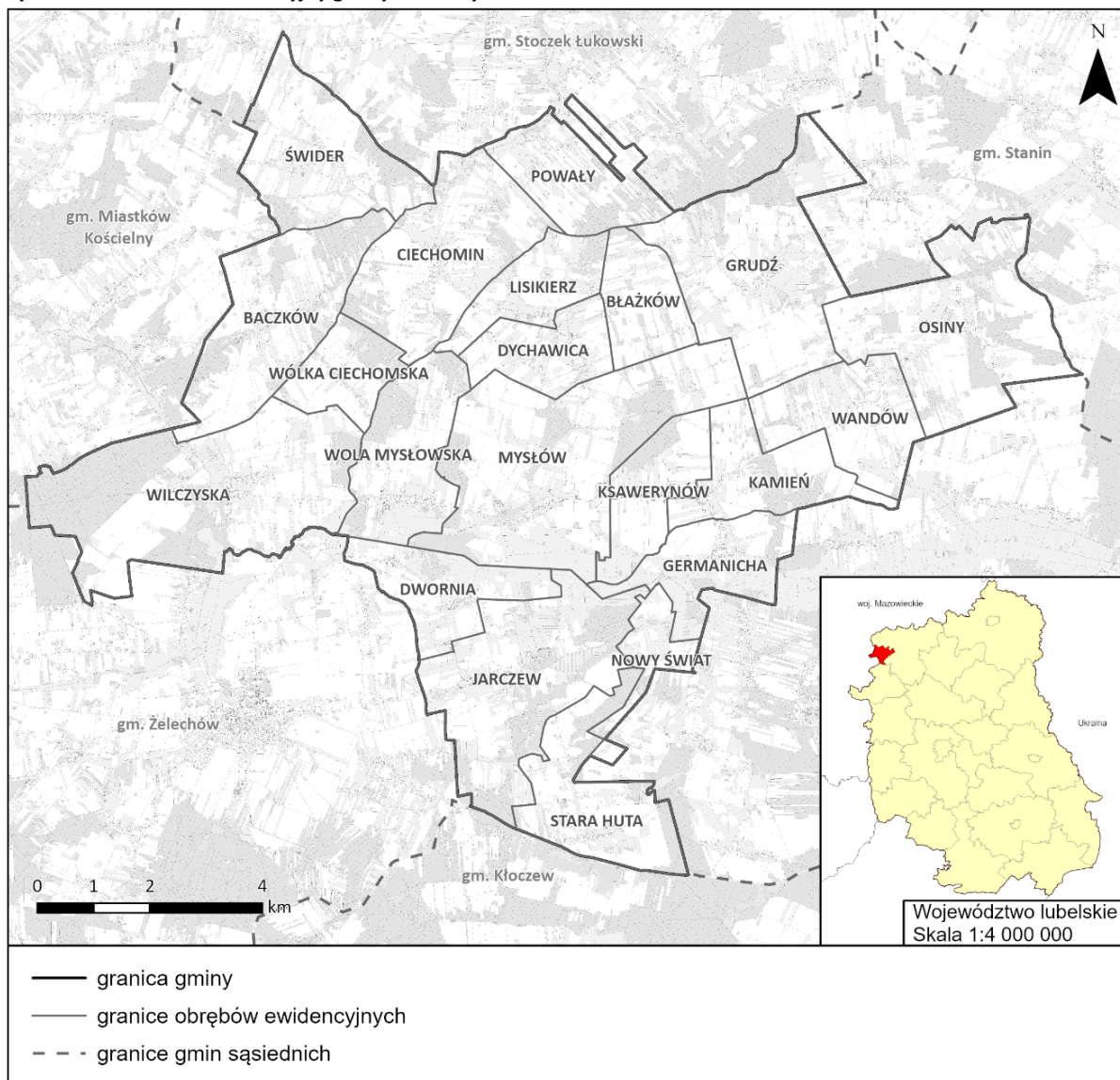
Położenie administracyjne

Gmina Wola Myśłowska jest gminą wiejską leżącą w powiecie łukowskim w województwie lubelskim. Graniczy z sześcioma gminami (Stoczek Łukowski, Stanin, Krzywda, Kłoczew, Żelechów i Miastków Kościelny) i składa się z 21 sołectw (Baczków, Błazków, Ciechocin, Dwornia, Dychawica, Germanicha, Grudź, Jarczew, Kamień, Ksawerynów, Lisikierz, Myśłów, Nowy Świat, Osiny, Powały, Stara Huta, Wandów, Wilczyska, Wola Myśłowska, Wólka Ciechomska, Świder). Największą miejscowością pod względem powierzchni są Wilczyska, natomiast największą liczbą mieszkańców ma wieś Osiny. Powierzchnia gminy wynosi 12 111 ha, co stanowi 19,1% powiatu.

12 111 ha

Powierzchnia gminy
Wola Myśłowska

Rysunek 1 Podział administracyjny gminy Wola Myśłowska

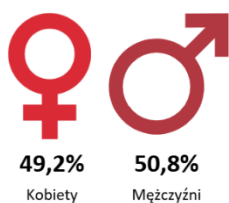

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Państwowego Rejestru Granic

OBSZAR SPOŁECZNY

Ludność i procesy demograficzne

W 2024 roku gmina liczyła 4 313 mieszkańców. Widoczny jest trend spadku liczby ludności, gdyż w porównaniu z 2013 rokiem jest to liczba mniejsza o 567 osób. Najbardziej zauważalny spadek liczby ludności spowodowany był pandemią COVID-19 w 2020 roku.

Na terenie gminy liczba mężczyzn przewyższa liczbę kobiet, a współczynnik feminizacji w 2024 roku wyniósł 97%. Jest to wynik niższy niż na poziomie powiatu, województwa oraz kraju. Liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym stale spada. Na przestrzeni dziesięciolecia jest to odpowiednio o 131 i 422 osoby mniej. Liczba osób w wieku

poprodukcyjnym z kolei trzyma się na podobnym poziomie. Świadczy to o występującym zjawisku starzenia się społeczeństwa. Przyrost naturalny oraz saldo migracji niezmiennie od lat pozostają ujemne, co świadczy o rosnących problemach demograficznych.

Edukacja, zdrowie i pomoc społeczna

Na terenie gminy funkcjonują 4 szkoły podstawowe, a w każdej z nich znajduje się oddział przedszkolny. W 2024 roku do wszystkich szkół łącznie uczęszczało 407 dzieci, a do punktów przedszkolnych 81 dzieci. W 2025 roku gmina planuje rozpocząć budowę pierwszego publicznego żłobka. Najbliższa szkoła ponadpodstawowa znajduje się w Żelechowie i oddalona jest o około 5 km.

81	407
Liczba uczniów oddziałów przedszkolnych	Liczba uczniów szkół podstawowych

4	4
Liczba szkół podstawowych	Liczba oddziałów przedszkolnych

szpital powiatowy w Łukowie. W podobnej odległości znajduje się Szpital Powiatowy w Garwolinie. Na terenie gminy znajduje się jeden punkt apteczny w miejscowości Wola Myśłowska oraz apteka w miejscowości Wandów.

Za pomoc społeczną odpowiedzialny jest GOPS w Woli Myśłowskiej. Działa on poprzez pomoc mieszkańcom gminy znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej i życiowej, której nie są w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości oraz poprzez pomoc dla rodzin wychowujących dzieci. Do zadań GOPS zaliczają się m.in.: profilaktyka i działania zapobiegające powstawaniu trudnych sytuacji oraz prace socjalne. W 2023 roku prace socjalne były udzielone 131 rodzinom (282 osoby). Najczęściej występujące problemy społeczne w gminie to: problemy wychowawcze z dziećmi, problemy między członkami rodzin wynikające z doświadczeń życiowych i trudnej sytuacji bytowej, uzależnienia, problemy z prawem, mała samodzielność rodzin i brak kompetencji w zakresie prowadzenia gospodarstw domowych oraz brak wystarczających kompetencji opiekuńczo-wychowawczych. W 2021 utworzony został klub seniora działający w trzech miejscowościach (Wola Myśłowska, Wandów i Ciechomin).

Kultura, sport i rekreacja

Jedyną instytucją kultury na terenie gminy Wola Myśłowska jest Gminna Biblioteka Publiczna w Woli Myśłowskiej, która zarówno pełni standardowe funkcje biblioteki, ale też organizuje liczne wydarzenia kulturalne takie jak: imprezy dla dzieci i młodzieży, uroczystości i wydarzenia z gośćmi specjalnymi (np. spotkania autorskie), zajęcia przysposobienia czytelniczego (np. lekcje biblioteczne), konkursy literackie, konkursy plastyczne, imprezy okolicznościowe, wystawy tematyczne i okolicznościowe.

Instytucją związaną ze sportem w gminie jest Klub sportowy „Perła Dwornia”, który posiada boisko w miejscowości Dwornia. Poza boiskiem klubu „Perła Dwornia” na terenie gminy znajduje się stadion piłkarski w Osinach. Na terenie gminy Wola Myśłowska infrastruktura sportowa jest nieliczna oraz w niskim standardzie.

Mieszkalnictwo

Według danych GUS w 2023 roku w gminie znajdowało się 1 454 budynków mieszkalnych i jednocześnie tyle samo mieszkań oraz 6 198 izb. Przeciętna powierzchnia mieszkaniowa na jednego mieszkańca wynosi 95,1 m², a średnia liczba osób na 1 mieszkanie to 2,94. Łączna powierzchnia użytkowa mieszkań wynosi 140 910 m².

95,1 m²

Przeciętna powierzchnia
mieszkaniowa na jednego
mieszkańca

Bezpieczeństwo

9

Liczba jednostek OSP

Gmina Wola Myśłowska obsługiwana jest przez komisariat w Stoczku Łukowskim oddalonym o około 14 km. Na terenie działa 9 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej, z czego 2 należą do Krajowego Systemu Ratownictwa Gaśniczego (OSP w Ksawerynowie i w Dworniu). W 2023 roku, na terenie gminy odnotowane zostały łącznie 65 zdarzenia, z czego 18 pożarów, 46 miejscowych zagrożeń oraz 1 fałszywy alarm. Najaktywniejszą jednostką OSP na terenie gminy w 2023 roku był Ksawerynów z liczbą wyjazdów równą 33. Z kolei najmniej aktywne było OSP Świder, który nie uczestniczył w żadnym działaniu ratowniczym.

OBSZAR GOSPODARCZY

Rynek Pracy

W 2024 roku w gminie Wola Myśłowska zarejestrowano 473 podmioty gospodarki narodowej z czego 456 to podmioty z sektora prywatnego. Osób fizycznych prowadzących własną działalność na terenie gminy jest 401 (87,7%). W gminie działa 16 podmiotów z sektora publicznego. Na terenie gminy nie ma żadnych bardzo dużych przedsiębiorstw, natomiast firm zatrudniających od 10 do 49 pracowników jest tylko 6. Najwięcej jest firm małych zatrudniających do 9 pracowników. Najwięcej firm działa w przetwórstwie przemysłowym, budownictwie, handlu hurtowym i detalicznym, naprawie pojazdów, transporcie i gospodarce magazynowej. Porównując do kraju liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON jest o wiele niższa, jednak jest ona porównywalna do poziomu województwa i powiatu.

Zauważalny jest pozytywny trend w kontekście bezrobocia. W przeciągu 10 lat ze 178 osób bezrobotnych w 2014 roku, liczba ta zmniejszyła się do 50 osób w 2024 roku. Przez większość ostatniej dekady liczba kobiet bezrobotnych przewyższała liczbę mężczyzn bezrobotnych, z wyjątkiem lat 2014 i 2016.

Turystyka

Gmina Wola Myśłowska nie ma charakteru gminy turystycznej. Na jej terenie znajduje się zaledwie jeden całoroczny obiekt noclegowy, który posiada 10 miejsc noclegowych. Nie ma tam obiektów zabytkowych, które przyciągałyby turystów. Znajdują się tam miejsca atrakcyjne pod względem przyrodniczym takie jak: dolina rzeki Świdra i jego dopływów, dolina rzeki Wilgi z rozległymi łąkami, kompleksami stawów w okolicach Woli Myśłowskiej, Jarczewa i Wilczysk oraz Las Wilczyński. Przez teren gminy przebiegają szlaki rowerowe będące częścią „Szlaku Ziemi Łukowskiej”. Na terenie gminy jego długość wynosi 24,3 km.

Rolnictwo

Gmina ma charakter typowo rolniczy. Użytki rolne zajmują około 81% powierzchni gminy, natomiast lasy 11%. W gminie w 2024 roku funkcjonowało 1 834 gospodarstw rolnych. Dominują tam małe, rodzinne gospodarstwa, a średnia wielkość gospodarstwa rolnego na terenie gminy w 2020 r. wynosiła 11,01 ha.

11,01 ha

Średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego

Najczęściej hodowanym zwierzęciem gospodarskim w gminie jest bydło, którego pogłowie od 2010 roku wzrosło o 2720 sztuk. W tym samym czasie pogłowie trzody chlewnej oraz drobiu zmalało i w 2020 roku ich pogłowie wynosiło 1533 sztuk i 5 278 sztuk. W uprawie rolnej dominuje produkcja zbóż. Mimo to powierzchnia ich zasiewów spadła o 391,95 ha na przestrzeni lat 2010-2020. Dodatkowo zauważalny spadek można zauważyć również w powierzchni zasiewów ziemniaków, z kolei w przypadku warzyw gruntowych odnotowany został ponad dwukrotny wzrost zasiewów. Gmina ma dobre warunki glebowe, zwłaszcza w zachodniej i centralnej części, gdzie występują gleby klas bonitacyjnych IIa, IIb i III.

Współpraca gminy z innymi instytucjami

Gmina co roku sporządza program współpracy Gminy Wola Myśłowska z organizacjami pozarządowymi i podmiotami określonymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Celem głównym programu jest określenie zakresu i form współdziałania Gminy Wola Myśłowska z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami, służącemu pełnemu zaspokojeniu lokalnych potrzeb społecznych w zakresie zadań pożytku publicznego. Dodatkowo w 2023 roku podpisany został list intencyjny z gminą Tarnowo, który miał na celu ustalenie warunków współpracy między gminami.

Gmina należy do funkcjonującej od 2008 roku Lokalnej Grupy Działania „Razem Ku Lepszej Przyszłości”. LGD RAZEM prowadzi działalność promocyjną lokalnej kultury i turystyki, wspiera aktywizację lokalnych społeczności oraz przedsiębiorczość mieszkańców regionu. LGD prowadzi m.in. Mobilne Centrum Informacji Turystycznej oraz konkursy grantowe dla mieszkańców, lokalnych przedsiębiorców i stowarzyszeń.

Finanse gminy

W 2024 roku dochody gminy wyniosły 29 444 317,39 zł, natomiast wydatki 35 993 119,52 zł. Przełożyło się to na deficyt budżetowy w wysokości 6 548 802,13 zł. Zadłużenie gminy wynikające m.in. z kredytów zaciągniętych na modernizację dróg pod koniec 2024 roku wynosiło 6,9 mln zł. W latach 2019-2024 dochody gminy wzrosły o 40%, natomiast wydatki o około 70%, więc pomimo wzrostu wpływów sytuacja finansowa gminy pogorszyła się.

OBSZAR KLIMATYCZNO-ŚRODOWISKOWY

Położenie geograficzne

Gmina Wola Myśłowska położona jest w mezoregionie Wysoczyzna Żelechowska, makroregionie Nizina Południowopodlaska, podprovincji Niziny Środkowopolski, prowincji Niż Środkowoeuropejski i megaregionie Pozaalpejska Europa Środkowa. Teren ten charakteryzuje się mało urozmaiconą

rzeźbą o niewielkich deniwelacjach oraz przewagą równin polodowcowych. Najwyższe punkty sięgają 192 m n.p.m., natomiast najniższe 156 m n.p.m. W morfologii gminy wyróżnić można płaty wysoczyzny morenowej, równiny sandrowe, doliny rzeczne, wydmy, obniżenia bezodpływowe oraz obniżenia powypiskowe.

Budowa geologiczna, złoża i osuwiska

Obszar gminy pokrywają osady czwartorzędowe takie, jak gliny zwałowe, ich zwietrzliny oraz piaski i żwiry lodowcowe, piaski i żwiry sandrowe, a także piaski, żwiry, mady rzeczne oraz torfy i namuły. Na terenie gminy Wola Myśłowska udokumentowano dwa złoża piasków i nie występują udokumentowane osuwiska ani tereny zagrożone ruchami masowymi.

Wody powierzchniowe, zagrożenie powodziowe i zagrożenie suszą

Sieć hydrograficzna gminy Wola Myśłowska jest dobrze rozwinięta. Obszar gminy leży w dorzeczu Wisły, a główne ciekі płynące przez teren gminy to Wilga (w środkowej części) i Świder (w północnej części) wraz z licznymi dopływami. W okolicach miejscowości Grudź, Wandów oraz Osin zlokalizowane są oczka wodne ze zbiorowiskami szuwarowymi. W pobliżu wsi Myśłów i w miejscowości Jarczew znajdują się stawy.

Gmina Wola Myśłowska położona jest w granicach czterech jednolitych części wód powierzchniowych, które są objęte monitoringiem prowadzonym przez GIOŚ. Stan wód JCWP oceniony został jako zły, trzy z czterech JCWP są zagrożone nieosiągnięciem celu środowiskowego.

Zagrożenie powodziowe na terenie gminy stanowi rzeka Wilga. Na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią znajdują się niezabudowane grunty rolne oraz leśne, a rzeka nie została obwałowana.

Według planu przeciwdziałania skutkom suszy (PPSS) gmina Wola Myśłowska jest ekstremalnie zagrożona suszą rolniczą. Obszar gminy jest umiarkowanie i silnie zagrożony suszą hydrologiczną oraz słabo zagrożony suszą hydrogeologiczną. Łączne zagrożenie suszą zostało w PPSS określone dla gminy jako silne.

Formy ochrony przyrody

Na terenie gminy Wola Myśłowska objęto ochroną w formie pomników przyrody 7 obiektów przyrodniczych. Są to sędziwe drzewa. Poza pomnikami przyrody na terenie gminy nie znajdują się żadne inne formy ochrony przyrody.

Stan środowiska naturalnego

Obszar gminy Wola Myśłowska zaliczany jest do strefy, w której największym problemem są wysokie stężenia benzo(a)pirenu zawartego w pyłe zawieszonym PM10. Wysokie wartości stężeń tego zanieczyszczenia rejestrowano w okresach grzewczych, czyli w okresie październik-marzec. W sezonie letnim rejestrowany był również wzrost stężeń ozonu, spowodowany obecnością w atmosferze jego prekursorów oraz w dużej mierze, warunkami meteorologicznymi.

Największym zagrożeniem dla wód powierzchniowych i podziemnych na obszarze gminy jest nieuporządkowana gospodarka wodno-ściekowa, a przykładem mogą być nieszczelne szamba.

Jako główne zagrożenie klimatu akustycznego na terenie gminy Wola Myśłowska należy wskazać hałas komunikacyjny, pochodzący z drogi wojewódzkiej nr 807 Maciejowice – Łuków, gdzie ruch jest wzmożony, a ponadto poruszają się po niej także pojazdy ciężarowe, których ruch powoduje znacznie większą uciążliwość akustyczną w porównaniu do samochodów osobowych.

OBSZAR PRZESTRZENNY

Powiązania przestrzenne

Gmina Wola Myśłowska leży na granicy województwa lubelskiego i mazowieckiego, co umożliwia mieszkańcom korzystanie z infrastruktury i usług również sąsiedniego województwa. Jednak to położenie wiąże się z problemami w realizacji inwestycji, współpracy między jednostkami samorządu terytorialnego oraz organizacją transportu publicznego.

Przez teren gminy przebiega droga wojewódzka nr 807 Maciejowice – Sobolew – Żelechów – Łuków, która łączy gminę z miastem powiatowym, czyli Łukowem. Łuków zapewnia dostęp do wszelkich ważniejszych usług administracyjnych, edukacyjnych oraz zdrowotnych. Ze względu na niewielką odległość, ważnym ośrodkiem powiatowym dla gminy jest także Garwolin, w którym również znajdują się obiekty oświaty, ochrony zdrowia, a także zakłady pracy.

Struktura funkcjonalno-przestrzenna

Historycznie gmina zawsze miała charakter wiejski, a jej teren składał się z wielu niewielkich miejscowości. Nigdy zatem nie wytworzył się w niej układ urbanistyczny typowy dla miast i miasteczek handlowych. Obecnie gmina nie posiada typowej skoncentrowanej struktury przestrzennej z wyraźnym centrum osadnictwa. Na terenie gminy zdecydowanie dominuje zabudowa zagrodowa w typie zabudowy ulicowej. Na terenie gminy nie ma wyraźnych przestrzeni funkcjonalnych czy centrów usługowych, a wszelkie ośrodki administracyjne zlokalizowane są w miejscowości Wola Myśłowska.

Gmina ma charakter typowo rolniczy. Około 81% powierzchni gminy (9 867,23 ha) zajmują użytki rolne. Lasy to około 11% powierzchni gminy (1 313,37 ha). Najwięcej lasów znajduje się w zachodniej i centralnej części gminy. Gospodarstwa rolne są rozdrobnione, o małej powierzchni. Najważniejszą rzeką przepływającą przez teren gminy jest Wilga (prawy dopływ Wisły) zlokalizowana w południowej części gminy. Przez teren gminy przepływają również różne ciek wodne oraz rzeki takie, jak Dąbrówka, Myśłówka, Świder i Wilkojadka.

81%

Powierzchni gminy
zajmują użytki rolne

Polityka przestrzenna gminy

Dla terenu gminy Wola Myśłowska obowiązuje Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego przyjęte uchwałą Nr XVIII/144/2001 Rady Gminy Wola Myśłowska z dnia 30 kwietnia 2001 r., które było aktualizowane czterokrotnie. W dokumencie opisana jest polityka przestrzenna gminy, w tym obszary przeznaczone do zalesienia oraz tereny ochrony środowiska przyrodniczego. Największa część terenów przeznaczona jest pod obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Na podstawie Uchwały Nr XI/45/2025 Rady Gminy Wola Myśłowska z dnia 14 kwietnia 2025 r. rozpoczęto sporządzanie planu ogólnego gminy Wola Myśłowska, który zastąpi dotychczas obowiązujące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Na

terenie gminy obowiązuje również 7 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które pokrywają ją w 100%. W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wyznaczono najczęściej terenów przeznaczonych pod rolnictwo. przewidziano również funkcje mieszkaniowe oraz usługowe, które skoncentrowane są głównie w sąsiedztwie obszarów już zabudowanych i w centrach miejscowości. W związku z pełnym pokryciem gminy planami miejscowymi, na jej terenie nie są wydawane decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Zabytki

W gminie Wola Myśłowska znajdują się 4 obiekty wpisane do rejestru zabytków nieruchomych województwa lubelskiego, w tym park krajobrazowy, zespoły dworskie oraz ruiny fortyfikacji. Do gminnej ewidencji zabytków wpisanych jest 17 obiektów i są to obiekty takie, jak kapliczki, cmentarze, mogiły, kwatera żołnierska, park oraz spichlerz. Zabytków archeologicznych jest 166, z czego najczęściej zlokalizowanych jest w Wilczyskach.

4	17	166
Rejestr zabytków	Gminna Ewidencja Zabytków	Zabytki archeologiczne

Transport i komunikacja

Przez teren gminy przebiega droga wojewódzka nr 807 Maciejowice – Sobolew – Żelechów - Łuków. Najbliższą drogą krajową jest droga 76 - Wilga - Garwolin - Łuków i znajduje się ona na północ od granic gminy. Dróg powiatowych jest 10, natomiast gminnych 26.

Transport publiczny w gminie obsługiwany jest jedynie poprzez komunikację autobusową i organizowany jest przez PKS w Łukowie S.A. Gmina jest właścicielem ośmiu przystanków autobusowych, a powiat pozostałych trzydziestu ośmiu. W każdej miejscowości na terenie gminy jest co najmniej jeden przystanek.

Infrastruktura techniczna

W gminie Wola Myśłowska długość eksploatowanej sieci wodociągowej w 2023 roku wynosiła 109,9 km. Funkcjonowało 1 340 przyłączy. Jednocześnie z sieci wodociągowej korzysta około 84,1% mieszkańców gminy. Woda w gminie pobierana jest z dwóch studni ujęcia wody w Wilczyskach oraz z jednej studni ujęcia wody w miejscowości Osiny. Długość sieci kanalizacyjnej w gminie jest znacznie krótsza niż sieci wodociągowej i wynosi 46,4 km. Gospodarstwa, które nie mają do sieci kanalizacji sanitarnej korzystają z przydomowych oczyszczalni ścieków i zbiorników bezodpływowych, z których nieczystości wywożone są do oczyszczalni ścieków. Gmina Wola Myśłowska korzysta z oczyszczalni znajdującej się w miejscowości Jarczew. W 2024 r. rozpoczęto rozbudowę oczyszczalni ścieków służącą zwiększeniu przepustowości obiektu. Zarówno sieć wodociągowa, jak i kanalizacyjna jest przez władze gminy systematycznie modernizowana i rozbudowywana. Rozwój systemu odprowadzania ścieków jest szczególnie ważny dla zachowania prawidłowej czystości wód i gleb.

Przez teren gminy przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia Gończyce – Łuków – Siedlce. Długość czynnego gazociągu wynosi około 78 kilometrów i obejmuje 654 przyłącza. Sieć jest stale rozbudowywana. Do sieci gazowej dostęp ma część mieszkańców m. in. w miejscowościach Wilczyska, Wola Myśłowska, Myśłów, Ksawerynów, Germanicha.

Odbiór odpadów w gminie Wola Myśłowska realizują różne podmioty wybierane przez władze gminy w drodze przetargu. Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) znajduje się w Jarczewie.

Przez teren gminy przebiega linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110 kV Kozienice — Stoczek Łukowski. Gmina zasilana jest w energię elektryczną z sieci linii średniego i niskiego napięcia. Dostawcą energii w Woli Myśłowskiej jest PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.

Gmina Wola Myśłowska nie posiada zorganizowanego systemu ciepłego. Zapotrzebowanie na ciepło pokrywają lokalne źródła ciepła tj. kotłownie lub ogrzewanie piecowe oraz odnawialne źródła energii. Ze względu na rozproszenie zabudowy oraz dominację zabudowy zagrodowej i jednorodzinnej, gmina nie planuje wdrożenia zorganizowanego systemu dostawy ciepła. Gmina rozbudowuje i modernizuje obiekty komunalne korzystając z dofinansowań na instalacje odnawialnych źródeł energii.

2. WYNIKI BADANIA ANKIETOWEGO

W badaniu ankietowym wzięło udział 28 osób, z czego kobiety stanowiły większość (64,3%). Najliczniejszą grupę wiekową stanowili respondenci z przedziału wiekowego 30-49 lat (60,7%). Większość ankietowanych należała do pracowników sektora prywatnego (35,7%) i do sektora publicznego (17,9%). Respondenci to głównie mieszkańcy gminy, a największy udział odpowiedzi pochodzi od mieszkańców z Wandowa (17,9%) i Ciechomina (14,3%). Możliwość składania odpowiedzi w badaniu ankietowym była między 7 lipca a 10 sierpnia 2025 roku.

Większość ankietowanych odpowiedziało pozytywnie na pytanie o zadowolenie z warunków życia w miejscu zamieszkania (60,7%). Z badania ankietowego wynika, że największe walory gminy Wola Myśłowska to walory przyrodnicze (67,9% odpowiedzi), czyste środowisko (53,6 % odpowiedzi) oraz dobre warunki do zamieszkania (35,7% odpowiedzi). Największe szanse dla rozwoju gminy stanowią rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej (39,3% odpowiedzi), rozwój jakości i dostępności usług społecznych (oświata, zdrowie, pomoc społeczna) (39,3% odpowiedzi) oraz tworzenie nowych terenów inwestycyjnych i bogata oferta dla inwestorów (35,7% odpowiedzi). Z kolei największe bariery hamujące rozwój gminy to brak miejsc pracy (57,1% odpowiedzi), zły stan dróg (39,3% odpowiedzi) oraz niewystarczająca oferta dla inwestorów (32,1% odpowiedzi). Według ankietowanych do 2035 roku gmina powinna posiadać następujące cechy: bezpieczne i atrakcyjne miejsce do zamieszkania (53,6% odpowiedzi), atrakcyjne miejsce pracy (46,4% odpowiedzi), gmina przyjazna rodzinom – bogata oferta społeczna i kulturalna dla dzieci i ich opiekunów (42,9% odpowiedzi).

Respondenci wskazali szereg działań i inwestycji, które powinny zostać zrealizowane w przeciągu najbliższych 10 lat. Wśród nich znalazły się przede wszystkim przedsięwzięcia związane z rozwojem infrastruktury komunikacyjnej i technicznej (rozbudowa i modernizacja dróg, remont drogi wojewódzkiej nr 807, budowa chodników i ścieżek rowerowych, światłowód, rozbudowa infrastruktury kanalizacyjnej), infrastruktury społecznej (budowa żłobka gminnego, budowa przedszkola, budowa centrum kultury, poszerzenie oferty zajęć pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży, rozszerzenie działalności klubu seniora) oraz infrastruktury sportowej i rekreacyjnej (m.in. utworzenie nowych miejsc integracji społecznej, budowa boiska wielofunkcyjnego). Według osób ankietowanych niezbędna jest poprawa jakości placówek publicznych i systemu ochrony zdrowia oraz rozwój gospodarczy i społeczny gminy (tworzenie nowych miejsc pracy, stworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości, poprawa funkcjonowania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz większe wsparcie dla osób z niepełnosprawnościami).

W ankiecie została przeprowadzona również ocena poziomu i dostępu do usług publicznych, dostępności komunikacyjnej, sytuacji gospodarczej oraz walorów środowiskowych. Ankietowani mieli możliwość oceny za pomocą skali pięciostopniowej: Bardzo dobrze; dobrze; ani dobrze, ani źle; źle; bardzo źle; nie mam zdania. Najlepiej przez respondentów zostały ocenione walory środowiskowe gminy, natomiast najgorzej oceniona została dostępność komunikacyjna gminy.

Tabela 1 Wyniki oceny jakości i dostępu do usług publicznych, dostępności komunikacyjnej, sytuacji gospodarczej oraz walorów środowiskowych uzyskane podczas badania ankietowego.

<i>Element</i>	<i>Ocena</i>
<i>Poziom i dostęp do usług publicznych w gminie</i>	
Poziom kształcenia w szkołach podstawowych	Dobrze
Dostępność zajęć pozaszkolnych dla dzieci	Dobrze
Dostępność i jakość opieki przedszkolnej	Dobrze
Dostępność i jakość opieki żłobkowej	Bardzo źle
Dostępność i jakość podstawowej opieki medycznej	Dobrze
Dostępność i jakość opieki nad osobami starszymi i z niepełnosprawnościami	Źle
Dostępność i jakość usług ośrodka pomocy społecznej	Dobrze
Oferta kulturalna w gminie	Ani dobrze, ani źle
Dostępność zajęć i infrastruktury dla osób starszych	Ani dobrze, ani źle
Dostępność i jakość bazy sportowej i rekreacyjnej	Ani dobrze, ani źle
<i>Dostępność komunikacyjna gminy</i>	
Komunikacja wewnątrz gminy (połączenia pomiędzy Wolą Myśłowską, a pozostałymi miejscowościami)	Źle
Komunikacja z Łukowem	Źle
Komunikacja z Garwolinem	Źle
<i>Sytuacja gospodarcza gminy</i>	
Możliwość zatrudnienia i zarobkowania	Źle
Pewność zatrudnienia	Źle
Możliwość prowadzenia własnej działalności gospodarczej	Dobrze
Jakość infrastruktury drogowej (w tym dróg rowerowych i chodników)	Źle
Jakość infrastruktury wodociągowej	Dobrze
Jakość infrastruktury kanalizacyjnej	Dobrze
Warunki mieszkaniowe	Dobrze

Dostęp do placówek handlowych	Dobrze
Dostępność i różnorodność bazy gastronomicznej i hotelowej	Źle
<i>Walory środowiskowe gminy</i>	
Czystość gminy	Dobrze
Jakość powietrza	Dobrze
Atrakcyjność przyrodnicza gminy	Dobrze
Atrakcyjność turystyczna gminy	Ani dobrze, ani źle

Źródło: Opracowanie własne

Ankietowani mieli możliwość wyrażenia dodatkowych uwag i spostrzeżeń związanych z kierunkami rozwoju gminy Wola Myśłowska oraz ich oczekiwaniami z tym związanymi. W swoich opiniach zwracali uwagę na konieczność poprawy stanu dróg, przyspieszenia rozwoju sieci kanalizacyjnej oraz podkreślono potrzebę stworzenia lepszych warunków do rozwoju dzieci i młodzieży poprzez np. zajęcia pozaszkolne, koła zainteresowań, SKS-y itp. Dodatkowo wskazywali potrzebę wykorzystania istniejących potencjałów gminy, jak chociażby potencjału rolniczego.

3. ANALIZA SWOT

Podsumowaniem najważniejszych uwarunkowań wpływających na rozwój gminy Wola Myśłowska, które zostały wskazane w diagnozie oraz badaniu ankietowym jest analiza SWOT. Nazwa pochodzi od pierwszych liter angielskich słów: strenghts – silne strony, weaknesses – słabe strony, opportunities – szanse i threats – zagrożenia. Silne i słabe strony dotyczą uwarunkowań i czynników wewnętrznych, które gmina generuje i na które ma wpływ. Szanse i zagrożenia natomiast dotyczą cech otoczenia, czyli czynników zewnętrznych oddziałujących na gminę.

Tabela 2 Analiza SWOT

<i>Analiza SWOT</i>	
<i>S – silne strony</i>	<i>W – słabe strony</i>
– Niski poziom bezrobocia; – Aktywna współpraca z innymi instytucjami; – Pełne pokrycie gminy planami miejscowymi; – Wysoka jakość i dostępność obiektów oświatowych; – Inwestycje w usługi społeczne; – Rozwinięta branża rolnicza; – Aktywna społeczność lokalna i organizacje społeczne; – Rosnąca liczba przedsiębiorstw; – Stabilna sytuacja finansowa gminy; – Dziedzictwo kulturowe i historyczne; – Dobra dostępność sieci wodociągowej i gazowej.	– Mało rozbudowana oferta kulturalna; – Nierozwinięta baza turystyczna; – Niewystarczająca oferta rekreacyjna i spędzania wolnego czasu; – Niski poziom przedsiębiorczości mieszkańców; – Brak miejsc pracy; – Brak publicznych obiektów opieki nad dziećmi do lat 3; – Zły stan techniczny dróg; – Deficyt terenów inwestycyjnych; – Niewystarczająca dostępność sieci kanalizacyjnej.
<i>O – szanse</i>	<i>T – zagrożenia</i>
– Dobre warunki glebowe; – Walory przyrodnicze i krajobrazowe; – Czyste środowisko; – Korzystne warunki do lokalizacji instalacji wytwarzających energię z odnawialnych źródeł; – Wzrost popularności rolnictwa ekologicznego i lokalnych produktów spożywczych; – Dofinansowania z programów unijnych i rządowych.	– Niekorzystna sytuacja demograficzna; – Zagrożenie suszą, powodzią i innymi skutkami kryzysu klimatycznego; – Położenie przy granicy województw, z dala od dużych ośrodków miejskich; – Słaba dostępność komunikacyjna; – Niska świadomość ekologiczna mieszkańców; – Niewystarczający poziom subwencji oświatowej; – Spadek liczby osób zatrudnionych w rolnictwie; – Wykluczenie komunikacyjne.

Źródło: Opracowanie własne

4. POTENCJAŁY I OBSZARY PROBLEMOWE

Opisane powyżej najważniejsze czynniki wpływające na rozwój i funkcjonowanie gminy Wola Myśłowska stanowią podstawę do opracowaniu skutecznych celów strategicznych i kierunków działań. Czynniki i uwarunkowania zdefiniowane dzięki opracowanej Diagnozie sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy, przeprowadzonemu badaniu ankietowemu oraz sformułowanej analizie SWOT pomogły wskazać kluczowe potencjały w rozwoju gminy oraz bariery ograniczające możliwości gminy. Aby zapisy strategii były skuteczne i przyniosły efekty, cele i kierunki działań powinny wzmacniać potencjały gminy, które są jej atutami i siłami napędowymi oraz ograniczać negatywny wpływ barier i obszarów problemowych. Ważne jest, aby działania określone w strategii były zgodne z obecnymi trendami społecznymi i gospodarczymi.

Wśród największych potencjałów w rozwoju gminy Wola Myśłowska należy wymienić:

- Walory środowiskowe – Dzięki wiejskiemu charakterowi gmina Wola Myśłowska posiada rozległe tereny otwarte, łąki, pola uprawne oraz niewielkie lasy. Teren gminy charakteryzuje czyste środowisko oraz rozległe krajobrazy wiejskie wpływające pozytywnie na jakość życia i zdrowie mieszkańców.
- Rozwój usług społecznych – Wola Myśłowska jest małą gminą o niewielkich wpływach do budżetu i charakterze rolniczym. Mimo to systematycznie jej władze realizują kolejne inwestycje w infrastrukturę społeczną i komunikacyjną. Na rok 2025 zaplanowano m. in. realizację pierwszego publicznego żłobka oraz modernizację oczyszczalni ścieków. Wszystkie realizowane przez gminę inwestycje służą podniesieniu jakości życia mieszkańców i zwiększeniu atrakcyjności osiedleńczej gminy oraz wpływają na zahamowanie negatywnych procesów demograficznych.
- Polityka przestrzenna – Całkowite pokrycie powierzchni gminy ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego pozwala na zachowanie ładu przestrzennego oraz ograniczanie negatywnych procesów takich, jak rozpraszanie zabudowy na tereny otwarte. W gminie obowiązują plany miejscowe, które nie są dostosowane do obecnych przepisów i wymagają aktualizacji, jednak władze gminy systematycznie przygotowują nowe dokumenty. Dzięki spójnej polityce przestrzennej, ruch inwestycyjny w całości odbywa się na podstawie zapisów planów miejscowych, a zabudowa kształtuje się wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych, w miejscach o jak najlepszym dostępie do komunikacji, infrastruktury technicznej i usług.

Wśród obszarów problemowych w gminie Wola Myśłowska należy wskazać:

- Sytuacja demograficzna – Gmina Wola Myśłowska boryka się z problemami, które zachodzą w wielu częściach kraju i dotyczą większość gmin wiejskich w Polsce tzn. zmniejszoną dzietnością, starzeniem się społeczeństwa oraz spadkiem liczby ludności. Zmiany struktury demograficznej z czasem wpłyną na sytuację społeczno-ekonomiczną gminy i potrzeby mieszkańców w zakresie usług publicznych. Zwiększy się zapotrzebowanie na usługi związane z ochroną zdrowia i pomocą społeczną oraz na infrastrukturę przystosowaną do potrzeb osób z ograniczoną mobilnością. Istotna w funkcjonowaniu gminy będzie także aktywizacja osób starszych i oferta kulturalna skierowana do seniorów.
- Brak miejsc pracy – Wola Myśłowska jest gminą typowo rolniczą, w której brakuje dużych zakładów pracy. Jednocześnie struktura użytkowania gruntów w gminie jest niekorzystna pod

względem rozwijania efektywnej produkcji rolnej. Rozdrobnienie gospodarstw wynikające z historycznych podziałów terenów rolnych południowo-wschodniej Polski powoduje, że większość gospodarstw w gminie produkuje żywność jedynie na własne potrzeby. Mieszkańcy są zatem zmuszeni do poszukiwania zatrudnienia w sąsiednich miejscowościach np. Łukowie i Garwolinie. Brak dużych zakładów pracy ma także wpływ na finanse gminy i wpływy do jej budżetu.

- Wykluczenie komunikacyjne i zły stan infrastruktury drogowej – Gmina Wola Myśłowska znajduje się na pograniczu województw lubelskiego i mazowieckiego, co powoduje trudności administracyjne w tworzeniu połączeń komunikacyjnych i autobusowych. Przez gminę nie przebiegają żadne drogi krajowe, a transport publiczny jest realizowany za pomocą komunikacji autobusowej przez PKS Łuków i przewoźników prywatnych. Słaba dostępność komunikacyjna jest problemem w obliczu braku miejsc pracy oraz usług wyższego rzędu na terenie gminy oraz w perspektywie rosnącej liczby osób starszych, które są szczególnie podatne na problem wykluczenia komunikacyjnego.

III. CZĘŚĆ PROGRAMOWA

1. STRUKTURA LOGICZNA

Część programowa strategii rozwoju zawiera ustalenia dotyczące polityki rozwoju gminy. Głównym elementem tego rozdziału jest wizja rozwoju gminy Wola Myśłowska. Wizja stanowi obraz gminy u kresu okresu programowego strategii, pożądany wynik określonego scenariusza rozwoju. Wizja jest hasłem przewodnim i pryncypium strategii. W celu spełnienia wizji niezbędne jest zrealizowanie określonych celów strategicznych, które z kolei zostały podzielone na kierunki działań. Cele strategiczne podzielono na cztery obszary, analogicznie jak w *Diagnozie sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej* tzn. w podziale na wymiar społeczny, gospodarczy, klimatyczno-środowiskowy i przestrzenny. Pogrupowanie celów i kierunków umożliwi efektywniejsze zarządzanie i realizację poszczególnymi projektami. Każdy z obszarów opisuje krótko misja precyzująca zakres celów z danego obszaru. Do każdego zaś celu strategicznego wskazano oczekiwane rezultaty jakie powinna przynieść realizacja kierunków działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia służące późniejszej ewaluacji zapisów strategii.

Hierarchiczna struktura części programowej pozwoli na skuteczniejsze i efektywniejsze zaplanowanie konkretnych działań oraz wskazanie w dalszej części dokumentu źródeł finansowania, systemu realizacji i interesariuszy strategii.

2. WIZJA ROZWOJU GMINY WOLA MYŚŁOWSKA

Wizja rozwoju gminy Wola Myśłowska została wypracowana na podstawie prac diagnostycznych oraz zdefiniowanych barier i potencjałów w rozwoju gminy. Wizja stanowi realistyczne odzwierciedlenie możliwości gminy, jednak przy pozytywnym założeniu spełnienia wszelkich możliwych wysiłków do poprawy jej sytuacji społeczno-gospodarczej, zahamowania negatywnych procesów i zwiększenia odporności na zagrożenia. Stanowi pozytywny scenariusz rozwoju gminy w wyniku zrealizowanych działań i założeń strategicznych.

Gmina Wola Myśłowska to bezpieczne miejsce, zapewniające swoim mieszkańcom życie na wysokim poziomie. Gminę cechują wysokie walory przyrodnicze i krajobrazowe. Rozwój gospodarczy gminy opiera się na wyspecjalizowanej produkcji rolniczej, wykorzystaniu innowacyjnych technologii i dbałości o środowisko naturalne. Mieszkańcy korzystają z dostępnych i atrakcyjnych obiektów publicznych oraz terenów rekreacyjnych.

3. CELE STRATEGICZNE

A. SPOŁECZEŃSTWO

Poprawa jakości usług publicznych dostosowanych do potrzeb różnych grup społecznych i odpowiadających na zmieniające się potrzeby mieszkańców gminy.

- A.1. Poprawa jakości i dostępności infrastruktury społecznej przeznaczonej dla rodzin.
- A.2. Poprawa jakości i dostępności infrastruktury społecznej przeznaczonej dla osób starszych i ze szczególnymi potrzebami.
- A.3. Integracja i aktywizacja społeczności lokalnej.

B. GOSPODARKA

Zrównoważony rozwój gospodarczy gminy zwiększający odporność branży rolniczej na zmiany społeczno-gospodarcze oraz zwiększający potencjał inwestycyjny gminy.

- B.1. Zwiększenie stabilności i konkurencyjności rolnictwa.
- B.2. Zwiększanie przedsiębiorczości mieszkańców.
- B.3. Rozwój potencjału gospodarczego gminy.
- B.4. Rozwój samorządności i współpracy gminy z innymi instytucjami.

C. KLIMAT I ŚRODOWISKO

Zwiększenie odporności na skutki zmian klimatu oraz ochrona krajobrazu przyrodniczego i kulturowego poprzez zaangażowanie lokalnej społeczności i wykorzystanie innowacyjnych technologii.

- C.1. Zwiększenie odporności gminy na skutki zmian klimatu.
- C.2. Ochrona krajobrazu przyrodniczego i kulturowego gminy.
- C.3. Zachowanie walorów przyrodniczych.
- C.4. Wsparcie wykorzystania proekologicznych i innowacyjnych technologii.
- C.5. Rozwój oferty turystycznej gminy.

D. PRZESTRZEŃ

Rozwój przestrzenny służący potrzebom społeczności lokalnej i wspierający ochronę środowiska i krajobrazu.

- D.1. Prowadzenie zrównoważonej polityki przestrzennej gminy.
- D.2. Modernizacja i budowa systemów infrastruktury drogowej i komunikacyjnej.
- D.3. Zapewnienie bezpiecznego i funkcjonalnego transportu publicznego.
- D.4. Zwiększenie jakości i dostępności infrastruktury technicznej.

4. KIERUNKI DZIAŁAŃ, WRAZ Z OCZEKIWANYMI REZULTATAMI I WSKAŹNIKAMI ICH OSIĄGNIĘCIA

A. SPOŁECZEŃSTWO

A.1. Poprawa jakości i dostępności infrastruktury społecznej przeznaczonej dla rodzin.		
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia
A.1.1. Budowa rozbudowa i modernizacja obiektów oświatowych i opieki nad dziećmi do lat 3.	Poprawa stanu technicznego obiektów oświatowych, opieki nad dziećmi do lat 3, sportowych i rekreacyjnych;	- Liczba mieszkańców gminy; - Saldo migracji; - Poziom bezrobocia wśród kobiet; - Liczba osób korzystająca z pomocy gminnego ośrodka pomocy społecznej;
A.1.2. Zwiększenie jakości i różnorodności oferty kształcenia w publicznych placówkach oświatowych.	- Zwiększenie liczby mieszkańców; - Zmniejszenie bezrobocia wśród kobiet;	Liczba osób korzystająca z pomocy gminnego ośrodka pomocy społecznej;
A.1.3. Zwiększenie oferty wydarzeń i zajęć sportowych i kulturalnych dla dzieci i młodzieży.	Zwiększenie szans rozwoju osobistego i startu zawodowego dzieci i młodzieży;	- Udział mieszkańców gminy żyjących w ubóstwie; - Wyniki egzaminów końcowych uczniów szkół w gminie;
A.1.4. Prowadzenie programów zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin wielodzietnych.	- Zahamowanie negatywnych procesów demograficznych; - Zmniejszenie poziomu zjawiska dziedzicznego ubóstwa;	Liczba osób uczęszczających na zajęcia i wydarzenia sportowe i kulturalne;
A.1.5. Budowa i modernizacja obiektów sportowych i rekreacyjnych przeznaczonych dla dzieci i młodzieży.	- Zmniejszenie różnic i podziałów społecznych; - Zwiększenie możliwości lepszych zarobków i zatrudnienia pracowników obiektów oświatowych, opieki zdrowotnej i pomocy społecznej;	Liczba zrealizowanych kursów i szkoleń dla pracowników oświaty, opieki zdrowotnej i opieki społecznej;
A.1.6. Podnoszenie kwalifikacji pracowników obiektów oświatowych, opieki zdrowotnej i pomocy społecznej.	Zwiększenie jakości świadczonych usług w obiektach oświatowych, opieki zdrowotnej i pomocy społecznej.	Inne badania jakościowe.
A.1.7. Zwiększenie liczby działań z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej.		

A.2. Poprawa jakości i dostępności infrastruktury społecznej przeznaczonej dla osób starszych i ze szczególnymi potrzebami.		
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia
A.2.1. Zwiększenie oferty wydarzeń i zajęć skierowanych dla seniorów.	• Zmniejszenie różnic i podziałów społecznych; • Aktywizacja osób starszych i z niepełnosprawnością; • Zmniejszenie występowania zjawiska wykluczenia społecznego; • Zmniejszenie poziomu bezdomności; • Poprawa warunków mieszkaniowych mieszkańców; • Międzypokoleniowa integracja społeczna.	• Wartość współczynnika obciążenia demograficznego; • Udział mieszkańców gminy żyjących w ubóstwie; • Liczba osób powyżej 65 roku życia aktywnych zawodowo; • Liczba wydarzeń kulturalnych skierowana do osób starszych; • Liczba osób korzystających z wydarzeń i zajęć skierowanych do osób starszych; • Liczba mieszkań komunalnych oddana do użytku; • Inne badania jakościowe.
A.2.2. Prowadzenie działań z zakresu szkoleń i aktywizacji zawodowej osób starszych i z niepełnosprawnością.		
A.2.3. Tworzenie przestrzeni publicznych i terenów rekreacyjnych dostosowanych i przyjaznych dla osób starszych i ze szczególnymi potrzebami.		
A.2.4. Budowa mieszkań komunalnych.		
A.2.5. Prowadzenie programów zniżek i dodatkowych uprawnień dla seniorów.		

A.3. Integracja i aktywizacja społeczności lokalnej.		
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia
A.3.1. Budowa, rozbudowa i modernizacja obiektów kultury i świetlic wiejskich.	• Powstanie Gminnego Ośrodka Kultury; • Poprawa stanu technicznego świetlic wiejskich, siedziby Gminnej Biblioteki Publicznej oraz jednostek ochotniczej straży pożarnej; • Zwiększenie liczby osób korzystających ze świetlic wiejskich, biblioteki; • Zwiększenie liczby wydarzeń kulturalnych i sportowych dla mieszkańców; • Poprawa bezpieczeństwa; • Zwiększenie udziału mieszkańców w życiu publicznym; • Zwiększenie rozpoznawalności gminy w regionie; • Wzrost liczby działających na terenie gminy organizacji społecznych.	• Liczba osób korzystająca ze świetlic wiejskich, biblioteki; • Liczba wydarzeń kulturalnych i sportowych w gminie; • Liczba turystów odwiedzających gminę; • Liczba organizacji społecznych; • Inne badania jakościowe.
A.3.2. Rozwój oferty kulturalnej Gminnej Biblioteki Publicznej.		
A.3.3. Stworzenie Gminnego Ośrodka Kultury.		
A.3.4. Organizacja wydarzeń kulturalnych i sportowych dla mieszkańców gminy.		
A.3.5. Doposażenie i modernizacja jednostek ochotniczej straży pożarnej.		
A.3.6. Wzmacnianie partycypacji społecznej.		

B. GOSPODARKA

B.1. Zwiększenie stabilności i konkurencyjności rolnictwa.		
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia
B.1.1. Promocja lokalnych produktów rolnych.	• Zwiększenie liczby wyspecjalizowanych gospodarstw rolnych; • Zwiększenie rozpoznawalności lokalnych produktów; • Wzrost gospodarczy gminy; • Mechanizacja rolnictwa, wykorzystanie innowacyjnych technologii; • Zmniejszenie bezrobocia; • Wzrost liczby gospodarstw ekologicznych i agroturystycznych; • Wzrost liczby osób zatrudnionych w rolnictwie; • Zwiększenie odporności branży rolniczej na kryzysy gospodarcze i klęski żywiołowe; • Zwiększenie kwalifikacji rolników.	• Liczba wyspecjalizowanych gospodarstw rolnych; • Liczba osób zatrudnionych w rolnictwie; • Liczba gospodarstw ekologicznych i agroturystycznych; • Popularność lokalnych produktów; • Liczba gospodarstw korzystająca z innowacyjnych technologii; • Liczba osób korzystających ze szkoleń i doradztwa; • Inne badania jakościowe.
B.1.2. Wsparcie lokalnych rolników w pozyskiwaniu zewnętrznych dofinansowań.		
B.1.3. Wsparcie rozwoju wyspecjalizowanych gałęzi rolnictwa.		
B.1.4. Ochrona gleb o najwyższej przydatności rolniczej przed zabudowaniem lub degradacją.		
B.1.5. Promocja wykorzystania innowacyjnych technologii w rolnictwie.		
B.1.6. Promocja i edukacja w zakresie rolnictwa ekologicznego i agroturystyki.		
B.1.7. Organizacja szkoleń, doradztwa oraz programów podnoszenia kwalifikacji dla rolników.		

B.2. Zwiększanie przedsiębiorczości mieszkańców.		
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia
B.2.1. Organizacja programów szkoleń i doradztwa zawodowego dla mieszkańców.	• Zmniejszenie bezrobocia; • Zwiększenie liczby podmiotów gospodarczych; • Wzrost zarobków mieszkańców gminy; • Zwiększenie przychodów do budżetu gminy z podatku CIT i PIT; • Złagodzenie zjawiska starzenia się społeczeństwa; • Zmniejszenie emigracji młodych ludzi.	• Liczba firm i organizacji otoczenia biznesu funkcjonujących w gminie; • Poziom bezrobocia; • Wysokość wpływów do budżetu gminy z podatku CIT i PIT; • Liczba osób korzystających ze szkoleń i doradztwa; • Inne badania jakościowe.
B.2.2. Wspieranie mieszkańców w pozyskiwaniu zewnętrznych dofinansowań.		
B.2.3. Rozwój oferty edukacyjnej i zajęć dodatkowych pod kątem potrzeb rynku pracy.		

B.3. Rozwój potencjału gospodarczego gminy.		
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia
B.3.1. Przygotowanie terenów inwestycyjnych.	• Zwiększenie wpływów do budżetu gminy z tytułu tzw. renty planistycznej; • Zmniejszenie bezrobocia; • Napływ inwestorów; • Rozwój inwestycji infrastrukturalnych; • Zwiększenie przychodów do budżetu gminy z podatku CIT.	• Wielkość wpływów do budżetu gminy z tytułu podatku CIT; • Wielkość wpływów do budżetu z gminy z tytułu tzw. renty planistycznej; • Poziom bezrobocia; • Liczba nowych inwestorów; • Inne badania jakościowe.
B.3.2. Promocja lokalnych produktów i usług.		
B.3.3. Przygotowanie programu zachęt i ulg dla inwestorów.		

B.4. Rozwój samorządności i współpracy gminy z innymi instytucjami.		
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia
B.4.1. Organizacja szkoleń dla pracowników administracji publicznej.	• Zwiększenie efektywności administracji publicznej; • Wzrost liczby spraw administracyjnych załatwianych drogą elektroniczną; • Podnoszenie kwalifikacji pracowników administracji publicznej; • Wzrost poziomu zadowolenia mieszkańców z jakości świadczonych przed administrację publiczną usług; • Poprawa stanu technicznego siedziby Urzędu Gminy; • Zwiększenie współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi, firmami i innymi jednostkami samorządu terytorialnego.	• Liczba spraw administracyjnych załatwianych drogą elektroniczną; • Liczba osób korzystających ze szkoleń i kursów; • Liczba projektów zrealizowana przy współpracy z podmiotami zewnętrznymi; • Inne badania jakościowe.
B.4.2. Wspieranie wewnętrznej współpracy administracji publicznej poprzez szkolenia, wyjazdy terenowe itp.		
B.4.3. Rozwój cyfryzacji w funkcjonowaniu administracji samorządowej.		
B.4.4. Współpraca w ramach stowarzyszeń międzygminnych i z innymi jednostkami samorządu terytorialnego.		
B.4.5. Rozbudowa i modernizacja obiektów administracji publicznej.		
B.4.6. Współpraca samorządu z organizacjami pozarządowymi.		
B.4.7. Rozwój partnerstwa publiczno-prywatnego.		

C. KLIMAT I ŚRODOWISKO

C.1. Zwiększenie odporności gminy na skutki zmian klimatu.		
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia
C.1.1. Wsparcie realizacji inwestycji z zakresu błękitno-zielonej infrastruktury.	• Zwiększenie poziomu retencji wód; • Zmniejszenie ryzyka wystąpienia powodzi i lokalnych podtopień; • Zmniejszenie ryzyka wystąpienia pożarów; • Zmniejszenie skutków suszy; • Zwiększenie odporności branży rolniczej; • Zmniejszenie nakładów finansowych przeznaczanych na niwelowanie skutków zmian klimatu; • Powstanie infrastruktury przeciwpowodziowej; • Zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców.	• Liczba pożarów i podtopień; • Liczba inwestycji z zakresu infrastruktury przeciwpowodziowej; • Wielkość wydatków poniesionych na rzecz niwelowania skutków zmian klimatu; • Inne badania jakościowe.
C.1.2. Budowa zbiorników retencyjnych.		
C.1.3. Przeciwdziałanie występowaniu suszy.		
C.1.4. Budowa, rozbudowa i modernizacja systemu kanalizacji deszczowej.		
C.1.5. Budowa rozbudowa i modernizacja infrastruktury przeciwpowodziowej.		
C.1.6. Stworzenie sprawnego systemu monitoringu zagrożeń i wczesnego ostrzegania.		
C.1.7. Realizacja programów wsparcia i pomocy w przypadku wystąpienia klęsk żywiołowych, w tym suszy.		

C.2. Ochrona krajobrazu przyrodniczego i kulturowego gminy.		
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia
C.2.1. Ochrona i renowacja obiektów zabytkowych i o wysokich walorach kulturowych.	• Poprawa stanu technicznego zabytków; • Zwiększenie liczby turystów odwiedzających gminę; • Zwiększenie rozpoznawalności gminy w regionie; • Poprawa stanu środowiska.	• Liczba inwestycji z zakresu ochrony i modernizacji zabytków; • Liczba turystów odwiedzających gminę; • Rozpoznawalność gminy w regionie; • Inne badania jakościowe.
C.2.2. Promocja dziedzictwa historycznego, kulturowego i tradycji gminy.		
C.2.3. Ochrona krajobrazu.		
C.2.4. Prowadzenie spójnej polityki przestrzennej gminy przeciwdziałającej degradacji przyrody i krajobrazu.		

C.3. Zachowanie walorów przyrodniczych.		
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia
C.3.1. Monitorowanie stanu środowiska naturalnego.	• Zwiększenie liczby turystów odwiedzających gminę; • Rozwój infrastruktury kanalizacyjnej; • Zmniejszenie zanieczyszczenia wód i gleby; • Zwiększenie czystości lasów; • Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców; • Poprawa jakości powietrza; • Poprawa klimatu akustycznego.	• Pomiary czystości powietrza, wód i gleb; • Pomiary poziomu hałasu; • Długość sieci kanalizacyjnej; • Liczba inwestycji związanych z ekologią i środowiskiem; • Poziom segregacji śmieci; • Inne badania jakościowe.
C.3.2. Prowadzenie działań edukacyjnych i informacyjnych z zakresu ekologii i ochrony przyrody.		
C.3.3. Optymalizacja i rozwój gospodarki wodno-ściekowej.		
C.3.4. Realizacja inwestycji związanych z poprawą jakości terenów zielonych oraz służących poprawie klimatu akustycznego.		
C.3.5. Likwidacja dzikich wysypisk śmieci i monitoring czystości lasów.		

C.4. Wsparcie wykorzystania proekologicznych i innowacyjnych technologii.		
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia
C.4.1. Wyznaczanie terenów przeznaczonych do lokalizacji instalacji produkujących energię ze źródeł odnawialnych przy uwzględnieniu lokalnych uwarunkowań i potrzeb mieszkańców.	• Poprawa stanu technicznego i efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznej; • Zwiększenie liczby inwestycji proekologicznych; • Poprawa jakości powietrza;	• Pomiary czystości powietrza; • Moc wytwarzanej z instalacji wykorzystujących odnawialne źródła energii; • Liczba inwestycji związanych z termomodernizacją obiektów użyteczności publicznej; • Inne badania jakościowe.
C.4.2. Termomodernizacja budynków i obiektów użyteczności publicznej.	• Zwiększenie niezależności i bezpieczeństwa energetycznego gminy; • Zmniejszenie kosztów związanych z eksploatacją obiektów publicznych; • Napływ inwestorów.	
C.4.3. Prowadzenie programów wsparcia i informacji w zakresie realizacji indywidualnych rozwiązań proekologicznych m. in. przydomowych oczyszczalni ścieków, pieców niskoemisyjnych.		

C.5. Rozwój oferty turystycznej gminy.		
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia
C.5.1. Promocja walorów turystycznych gminy.	• Zwiększenie liczby turystów odwiedzających gminę; • Zwiększenie rozpoznawalności gminy w regionie; • Wzrost liczby miejsc pracy w sektorze turystycznym; • Wzrost wpływów do budżetu gminy; • Powstanie nowych szlaków pieszych i rowerowych; • Powstanie nowych obiektów i infrastruktury turystycznej, hotelowych i gastronomicznej.	• Liczba turystów odwiedzających gminę; • Rozpoznawalność gminy w regionie; • Poziom bezrobocia; • Liczba obiektów turystycznych, hotelowych i gastronomicznych; • Długość szlaków turystycznych; • Wielkość wpływów do budżetu gminy; • Inne badania jakościowe.
C.5.2. Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej.		
C.5.3. Tworzenie atrakcyjnych warunków do rozwoju bazy turystycznej, hotelarskiej i gastronomicznej.		
C.5.4. Rozbudowa i modernizacja szlaków pieszych i rowerowych.		
C.5.5. Współpraca z innymi jednostkami samorządu terytorialnego w celu promocji oferty turystycznej regionu.		

D. PRZESTRZEŃ**D.1. Prowadzenie zrównoważonej polityki przestrzennej gminy.**

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia
D.1.1. Opracowywanie i aktualizacja dokumentów planistycznych.	- Powstanie nowych terenów inwestycyjnych; - Napływ nowych inwestorów; - Powstanie nowych ogólnodostępnych terenów zieleni i rekreacji; - Zwiększenie dostępności przestrzeni publicznych; - Poprawa ładu przestrzennego; - Zwiększenie wpływów do budżetu gminy z tytułu tzw. renty planistycznej.	- Liczba sporządzanych dokumentów planistycznych; - Liczba nowych inwestorów i przedsiębiorstw; - Liczba inwestycji z zakresu przestrzeni publicznych, zielonych i rekreacyjnych; - Wielkość wpływów do budżetu z gminy z tytułu tzw. renty planistycznej; - Inne badania jakościowe.
D.1.2. Wyznaczanie w dokumentach planistycznych terenów przeznaczonych do rozwoju usług i działalności gospodarczej.		
D.1.3. Budowa, rozbudowa i modernizacja ogólnodostępnych terenów zieleni i rekreacji.		
D.1.4. Likwidowanie barier architektonicznych.		
D.1.5. Budowa i modernizacja przestrzeni publicznych służących integracji społeczności lokalnej.		

D.2. Modernizacja i budowa systemów infrastruktury drogowej i komunikacyjnej.

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia
D.2.1. Budowa i modernizacja dróg.	- Poprawa jakości dróg publicznych oraz infrastruktury pieszej i rowerowej; - Zwiększenie bezpieczeństwa na drogach; - Optymalizacja układu komunikacyjnego gminy; - Zmniejszenie kosztów utrzymania i eksploatacji infrastruktury drogowej; - Zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza; - Zwiększenie możliwości inwestycyjnych gminy.	- Liczba wypadków komunikacyjnych; - Liczba inwestycji z zakresu infrastruktury drogowej, pieszej i rowerowej; - Wielkość wydatków poniesionych na utrzymanie i eksploatację infrastruktury drogowej; - Poziom czystości powietrza; - Poziom hałasu; - Inne badania jakościowe.
D.2.2. Budowa i modernizacja infrastruktury pieszej i rowerowej.		
D.2.3. Poprawa bezpieczeństwa na skrzyżowaniach i przejściach dla pieszych.		
D.2.4. Budowa i modernizacja parkingów.		
D.2.5. Realizacja inwestycji z zakresu zrównoważonej mobilności.		
D.2.6. Wykorzystanie elektrooszczędnych systemów oświetlania ulic.		

D.3. Zapewnienie bezpiecznego i funkcjonalnego transportu publicznego.		
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia
D.3.1. Współpraca gminy z innymi jednostkami samorządu terytorialnego w zakresie organizacji transportu publicznego.	• Zmniejszenie zjawiska wykluczenia komunikacyjnego; • Zwiększenie dostępności komunikacyjnej gminy; • Zmniejszenie emigracji młodych ludzi; • Aktywizacja osób starszych i z niepełnosprawnością; • Zwiększenie atrakcyjności turystycznej gminy.	• Liczba pasażerów transportu publicznego; • Długość linii i liczba połączeń transportu publicznego; • Liczba inwestycji z zakresu transportu publicznego; • Liczba turystów odwiedzających gminę; • Inne badania jakościowe.
D.3.2. Budowa nowych i modernizacja istniejących wiat przystankowych.		
D.3.3. Rozwój i dostosowanie do potrzeb mieszkańców oferty połączeń autobusowych.		
D.3.4. Organizacja transportu dla osób starszych i z niepełnosprawnością.		

D.4. Zwiększenie jakości i dostępności infrastruktury technicznej.		
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki osiągnięcia
D.4.1. Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej.	• Zwiększenie liczby budynków podłączonych do sieci wodociągowej; • Zwiększenie liczby budynków podłączonych do sieci kanalizacyjnej; • Zwiększenie liczby budynków podłączonych do sieci gazowej; • Poprawa czystości wód i gleby.	• Liczba wybudowanych i zmodernizowanych kilometrów sieci wodociągowej; • Liczba wybudowanych i zmodernizowanych kilometrów sieci kanalizacyjnej; • Liczba wybudowanych i zmodernizowanych kilometrów sieci gazowej; • Liczba osób korzystających z programów wsparcia przy realizacji indywidualnych rozwiązań; • Pomiary czystości środowiska; • Inne badania jakościowe.
D.4.2. Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej.		
D.4.3. Rozbudowa i modernizacja sieci gazowej.		
D.4.4. Budowa, rozbudowa i modernizacja obiektów infrastruktury technicznej.		
D.4.5. Prowadzenie programów wsparcia i edukacji mieszkańców przy realizacji indywidualnych rozwiązań infrastruktury technicznej.		

IV. CZĘŚĆ PRZESTRZENNA

1. MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ

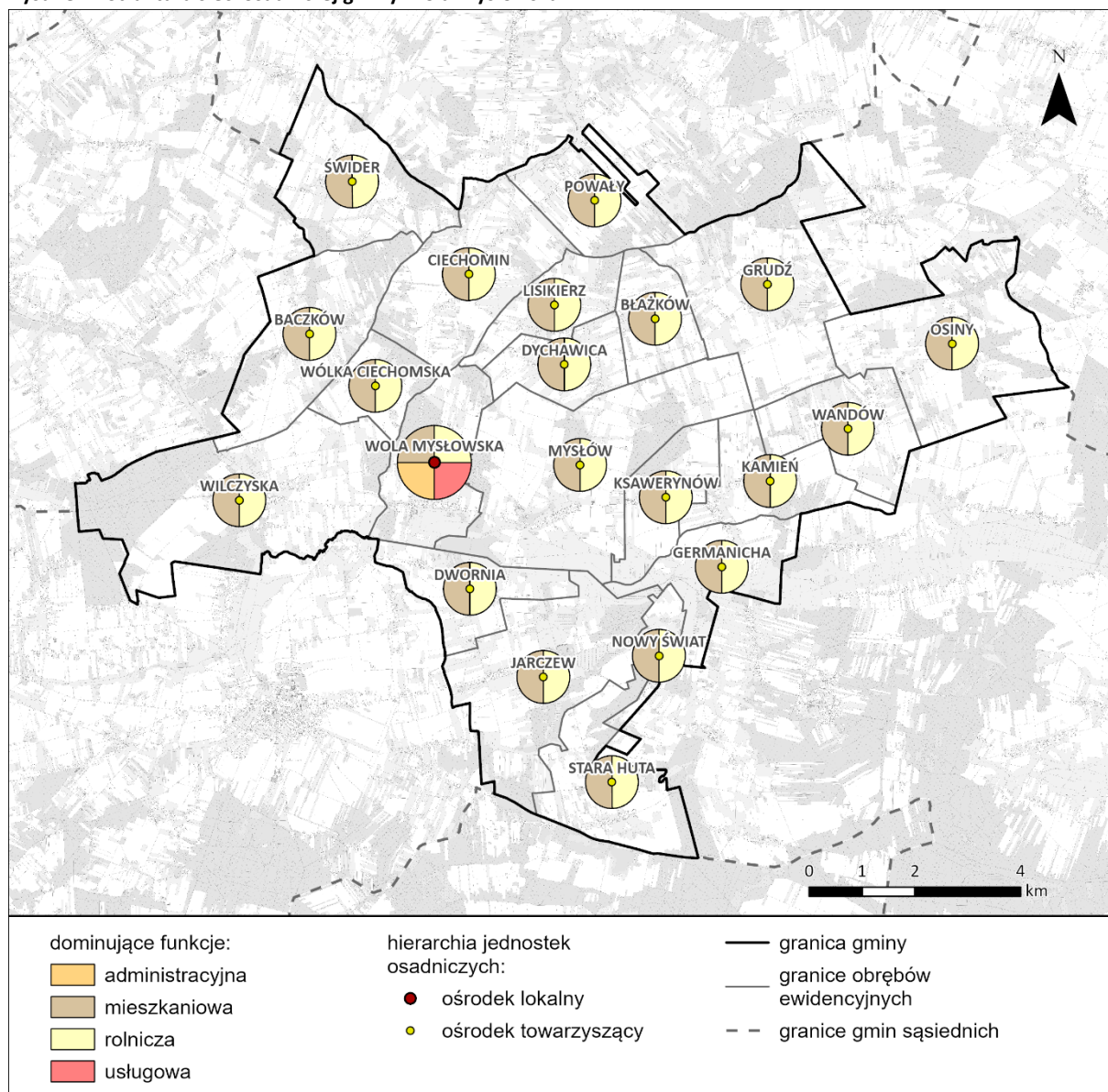
STRUKTURA SIECI OSADNICZEJ

Siedziba gminy zlokalizowana jest w Woli Myśłowskiej. Gmina podzielona jest na 21 obrębów ewidencyjnych, w skład których wchodzi Bączków, Błazków, Ciechocin, Dwornia, Dychawica, Germanicha, Grudź, Jarczew, Kamień, Ksawerynów, Lisikierz, Myśłów, Nowy Świat, Osiny, Powały, Stara Huta, Wandów, Wilczyńska, Wola Myśłowska, Wólka Ciechomska oraz Świder.

Gmina ma charakter typowo wiejski, a większość miejscowości jest stosunkowo mała i są zamieszkałe przez niewielką liczbę mieszkańców. Wola Myśłowska nie wyróżnia się pod względem wielkości i gęstości zaludnienia od pozostałych wsi, ale pełni funkcje ośrodka administracyjnego i jest siedzibą gminy. W Woli Myśłowskiej zlokalizowane są Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Gminna Biblioteka Publiczna. Wola Myśłowska stanowi zatem ośrodek o znaczeniu lokalnym oddziałujący na pozostałe miejscowości w gminie.

Wszystkie pozostałe wsie charakteryzuje dominacja funkcji rolniczej oraz mieszkaniowej. Dominuje w nich głównie zabudowa zagrodowa w typie zabudowy ulicowej tzn. kształtująca się wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych. Część gospodarstw jest też rozproszona wśród gruntów rolnych. W części wsi zlokalizowane są pojedyncze obiekty publiczne, w tym szkoły podstawowe, klub sportowy i jednostki ochotniczej straży pożarnej.

Rysunek 2 Struktura sieci osadniczej gminy Wola Myśłowska

Źródło: Opracowanie własne

SYSTEM POWIĄZAŃ PRZYRODNICZYCH

W granicach gminy Wola Myśłowska jedyną formą ochrony przyrody jest 7 pomników przyrody zlokalizowanych w Baczkowie, Myśłowie oraz Jarczewie. Wszystkie pomniki przyrody to sędziwe drzewa. Dwa z nich to pomniki wieloobektowe.

Gmina Wola Myśłowska charakteryzuje się typowo rolniczym krajobrazem w postaci mozaiki pól uprawnych, łąk i pastwisk oraz nielicznymi i niewielkimi kompleksami leśnymi. Lesistość gminy w 2024 roku wynosiła 16,1%. Powierzchnia lasów to około 1 958,33 ha, z czego lasy publiczne zajmują powierzchnię około 645,33 ha (32,95% ogólnej powierzchni lasów), natomiast lasy prywatne 1 313,00 ha (67,05% ogólnej powierzchni lasów). Gmina Wola Myśłowska przynależy do Nadleśnictwa Łuków, które podlega Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Warszawie. Zwarte kompleksy lasów Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych występują w obrębach ewidencyjnych Wilczyśka, Myśłów, Jarczew, Stara Huta. Grunty leśne o małej powierzchni występują w obrębach ewidencyjnych Świder, Baczków, Wola Myśłowska, Ksawerynów, Osiny. Lasy prywatne są rozdrobnione na całym obszarze gminy.

Na terenie gminy Wola Myśłowska zagrożenie powodziowe stanowi rzeka Wilga. Występują obszary zarówno o wysokim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi (Q=10%, tzw. wody dziesięcioletnie), o średnim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi (Q=1%, tzw. wody stuletnie) oraz o niskim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi (Q=0,2%, tzw. wody pięćsetletnie). Na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią od rzeki Wilgi znajdują się niezabudowane grunty rolne oraz leśne, a rzeka nie została obwałowana.

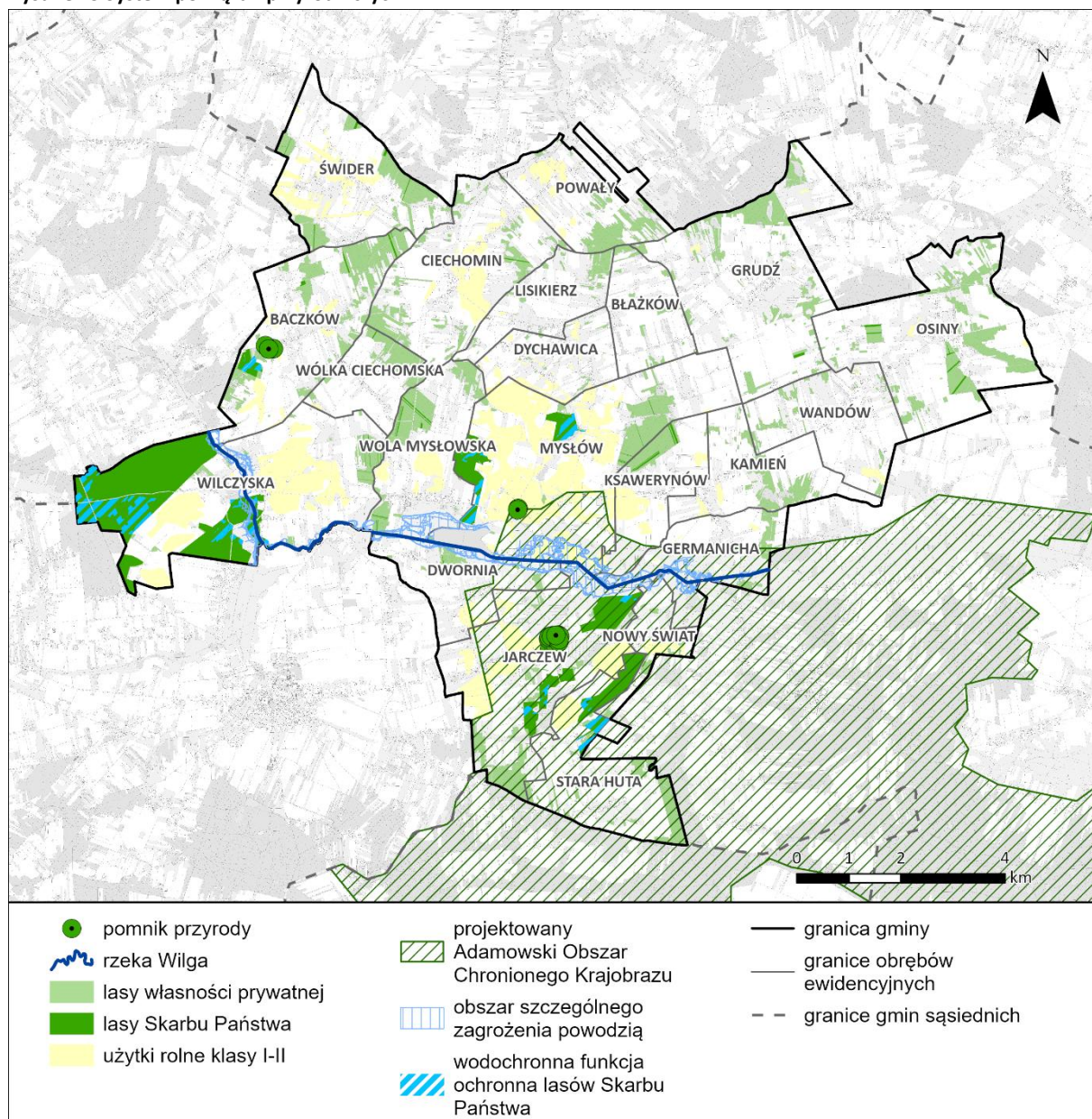
Według projektu audytu krajobrazowego województwa lubelskiego na terenie gminy Wola Myśłowska zidentyfikowano łącznie 3 typy (bagiennie-łąkowe – głównie bezleśne, leśne, wiejskie) oraz 5 podtypów krajobrazu:

- Bagiennie-łąkowe - głównie bezleśne z dominacją torfowisk niskich,
- Leśne z przewagą siedlisk borowych,
- Wiejskie z przewagą wstęgowo ułożonych zespołów niewielkich pól ornych, łąk i pastwisk,
- Wiejskie z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących małe pola,
- Wiejskie z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych, tworzących pola średniej wielkości.

Na obszarze gminy Wola Myśłowska nie wskazano krajobrazów priorytetowych.

Plan Zagospodarowania Województwa Lubelskiego przyjęty uchwałą Nr XI/162/2015 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 30 października 2015 r. wskazuje na części terenu gminy Wola Myśłowska planowany Adamowski Obszar Chronionego Krajobrazu. Projektowana forma ochrony przyrody, oprócz Woli Myśłowskiej, ma objąć gminy Kłoczew, Krzywda, Adamów, Serokomla, Nawodwór, Wojcieszków i Ryki. Ochroną objęte zostaną leśny i dolinny korytarz ekologiczny.

Rysunek 3 System powiązań przyrodniczych

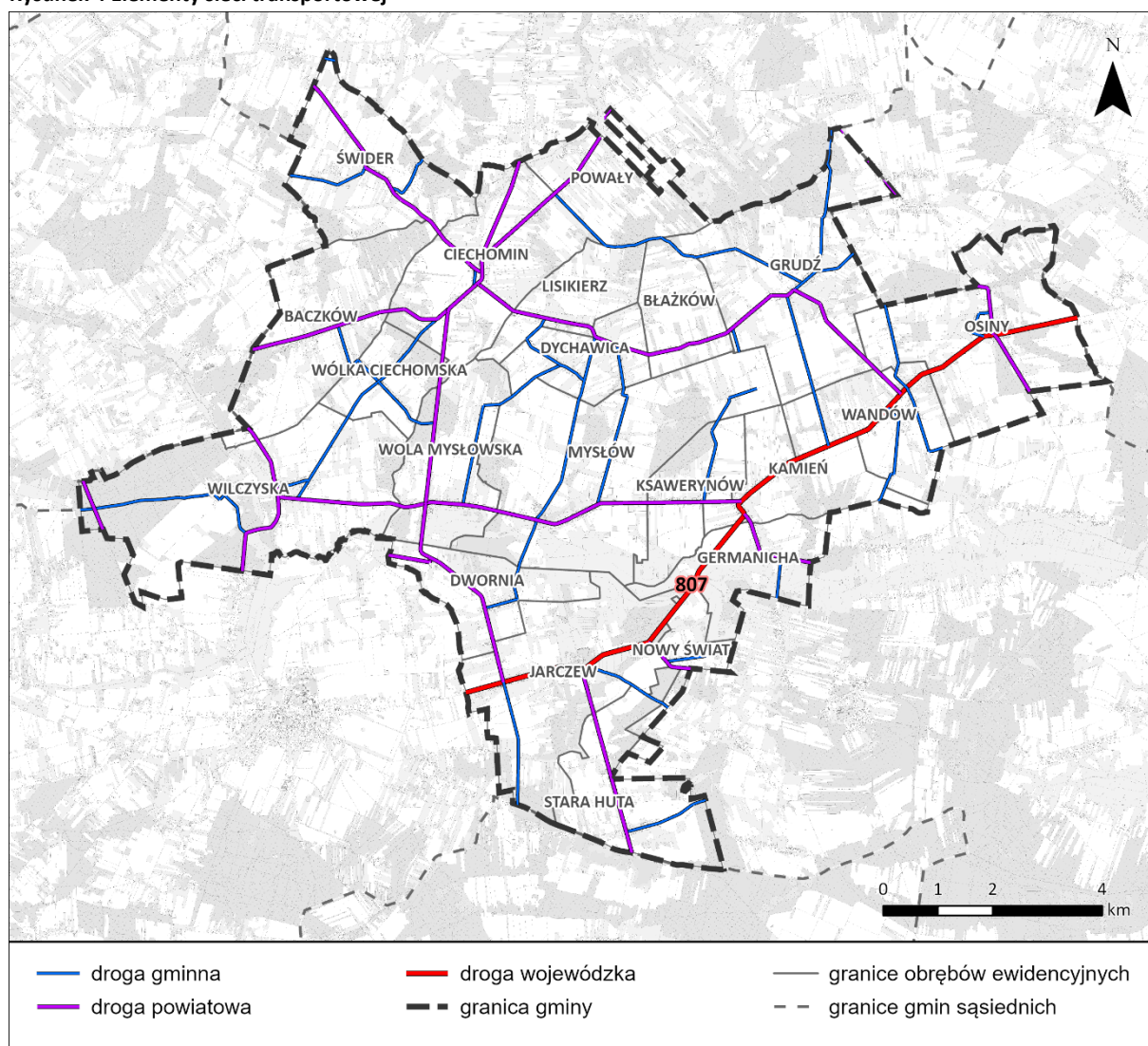
Źródło: Opracowanie własne

INFRASTRUKTURA TRANSPORTOWA

Głównym elementem sieci transportowej w gminie Wola Myśłowska jest droga wojewódzka nr 807 Maciejowice – Sobolew – Żelechów – Łuków. Ma ona szczególne znaczenie dla gminy, ponieważ łączy ją z miastem powiatowym, czyli Łukowem, który zapewnia dostęp do ważniejszych usług administracyjnych, edukacyjnych oraz zdrowotnych.

Dokumenty wyższego rzędu nie wskazują na terenie gminy inwestycji z zakresu komunikacji. Rozwój lokalnego układu komunikacyjnego powinien służyć przede wszystkim zwiększeniu bezpieczeństwa oraz optymalizacji systemu transportowego. W celu minimalizacji występowania zjawiska wykluczenia komunikacyjnego, na które w szczególności narażone są osoby starsze i młodzież, należy rozwijać na terenie gminy transport publiczny umożliwiający mieszkańcom przemieszczanie się między miejscowościami gminnymi oraz w kierunku miasta powiatowego.

Rysunek 4 Elementy sieci transportowej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDOT10k

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Do sieci wodociągowej na terenie gminy Wola Myśłowska ma dostęp około 84,1% mieszkańców gminy. Woda w gminie pobierana jest z dwóch studni ujęcia wody w Wilczyskach oraz z jednej studni ujęcia wody w miejscowości Osiny. Długość sieci kanalizacyjnej w gminie jest znacznie krótsza niż sieci wodociągowej i wynosi 46,4 km. Większość gospodarstw korzysta z przydomowych oczyszczalni ścieków i zbiorników bezodpływowych, z których nieczystości wywożone są do oczyszczalni ścieków. Na terenie gminy znajduje się oczyszczalnia zlokalizowana w miejscowości Jarczew, a w 2024 roku rozpoczęto rozbudowę oczyszczalni ścieków służącą zwiększeniu przepustowości obiektu.

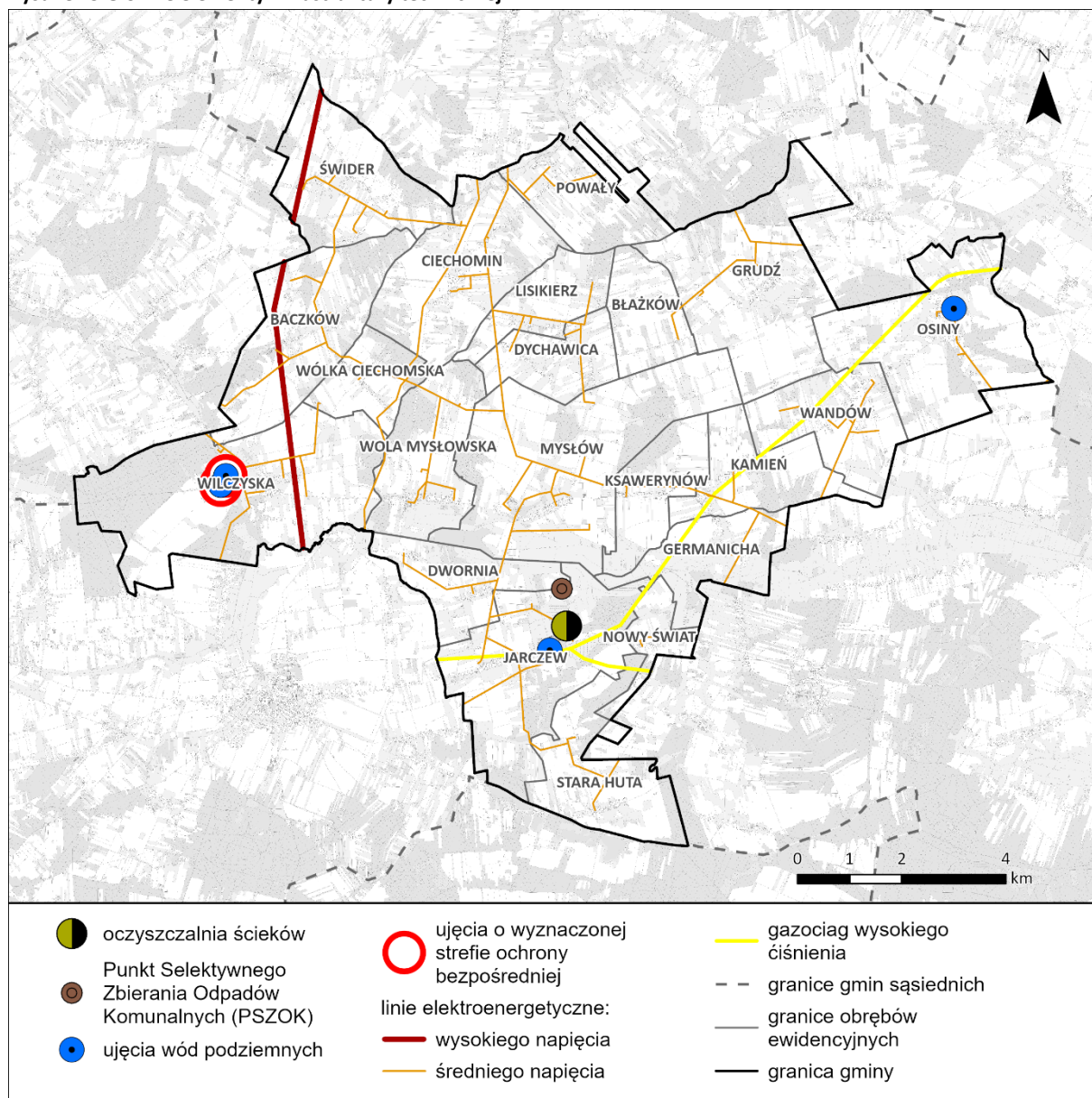
Przez teren gminy przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia Gończyce – Łuków – Siedlce. Do sieci gazowej dostęp ma część mieszkańców m. in. w miejscowościach Wilczyska, Wola Myśłowska, Myśłów, Ksawerynów, Germanicha. Sieć gazociągowa jest stale rozbudowywana.

Odbiór odpadów w gminie Wola Myśłowska realizują różne podmioty wybierane przez władze gminy w drodze przetargu. Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) znajduje się w Jarczewie.

Przez teren gminy przebiega linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110 kV Kozienice — Stoczek Łukowski. Gmina zasilana jest w energię elektryczną z sieci linii średniego napięcia. Dostawcą energii w Woli Myśłowskiej jest PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.

Ze względu na niewielki udział gospodarstw domowych podłączonych do sieci kanalizacyjnej, w zakresie infrastruktury technicznej priorytetem w gminie Wola Myśłowska powinna być rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej.

Rysunek 5 Główne elementy infrastruktury technicznej

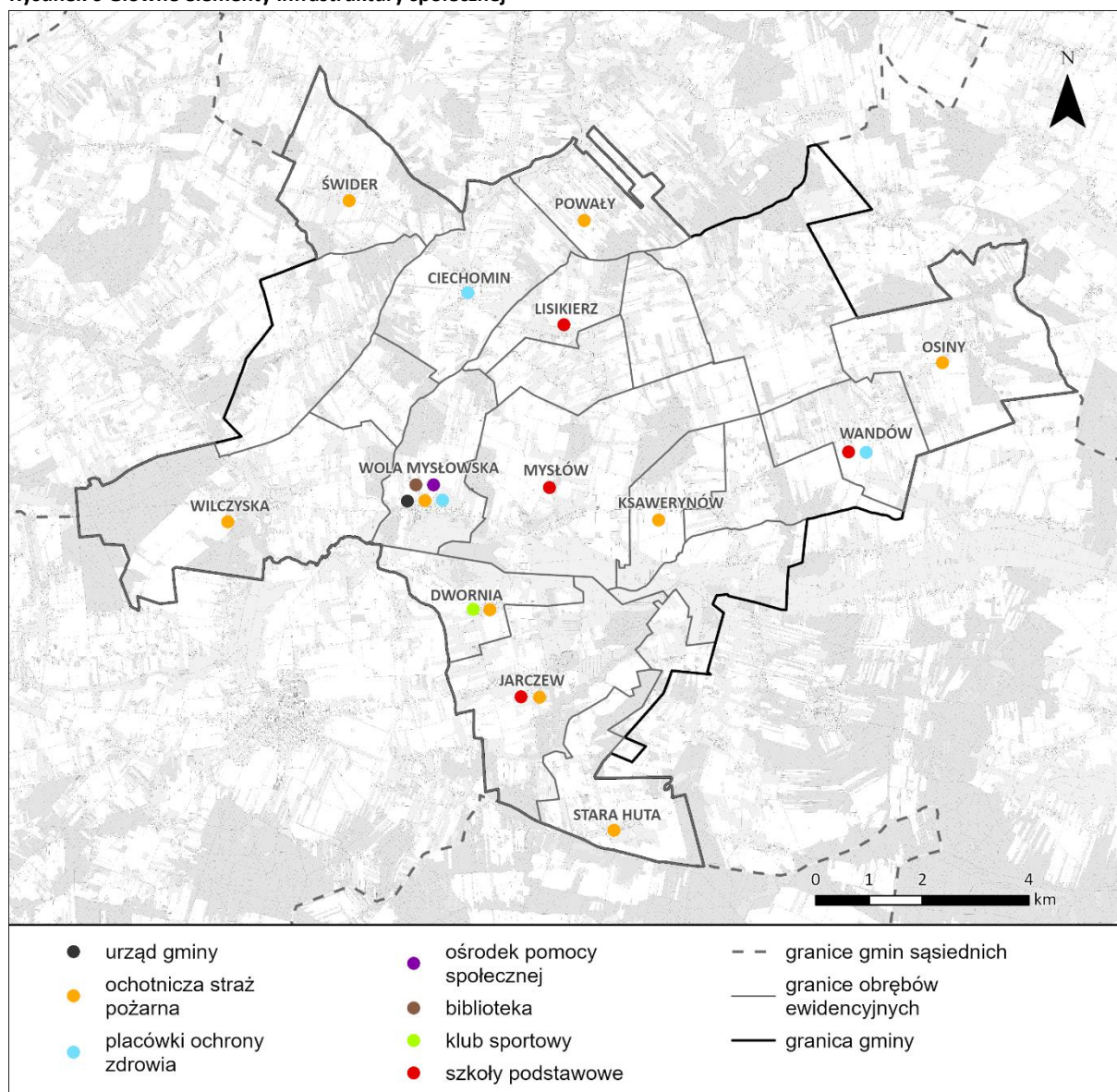
Źródło: Opracowanie własne

INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

Najwięcej obiektów infrastruktury społecznej na terenie gminy zlokalizowanych jest w miejscowości Wola Myśłowska, która jest siedzibą gminy. Pełni ona funkcje administracyjne, co jest równoznaczne ze zlokalizowanym tam Urzędem Gminy. Znajdują się tam również obiekty takie, jak gminny ośrodek pomocy społecznej oraz biblioteka. W pozostałych miejscowościach zlokalizowane są szkoły podstawowe z oddziałami przedszkolnymi (Lisikierz, Myśłów, Jarczew, Wandów), klub sportowy (Dwornia) oraz placówki ochrony zdrowia (Ciechomin, Wandów). W dziewięciu miejscowościach zlokalizowane są jednostki ochotniczej straży pożarnej.

Rozwój infrastruktury społecznej w gminie Wola Myśłowska powinien skupiać się przede wszystkim na zwiększaniu dostępności do usług społecznych m. in. poprzez rozwijanie transportu publicznego na terenie gminy. Rozbudowa infrastruktury społecznej powinna towarzyszyć także realizacji większych kompleksów zabudowy mieszkaniowej.

Rysunek 6 Główne elementy infrastruktury społecznej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDOT10k

MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO - PRZESTRZENNEJ

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej przedstawiony poniżej jest całościowym przedstawieniem elementów opisanych w poprzednich rozdziałach ze wskazaniem kierunków rozwoju poszczególnych części gminy. Model obrazuje kierunki rozwoju w zagospodarowaniu gminy w oparciu o cele strategiczne i kierunki działań przedstawione w części strategicznej niniejszego dokumentu. Na poniższym rysunku zaprezentowano najważniejsze uwarunkowania wpływające na zmiany w zagospodarowaniu, w szczególności rozwój nowej zabudowy z zakresu sieci osadniczej, środowiska przyrodniczego, sieci komunikacyjnej, sieci infrastruktury technicznej oraz dziedzictwa kulturowego. Kluczowe uwarunkowania występujące w gminie Wola Myśłowska to użytki rolne klas I-III oraz obszar szczególnego zagrożenia powodzią.

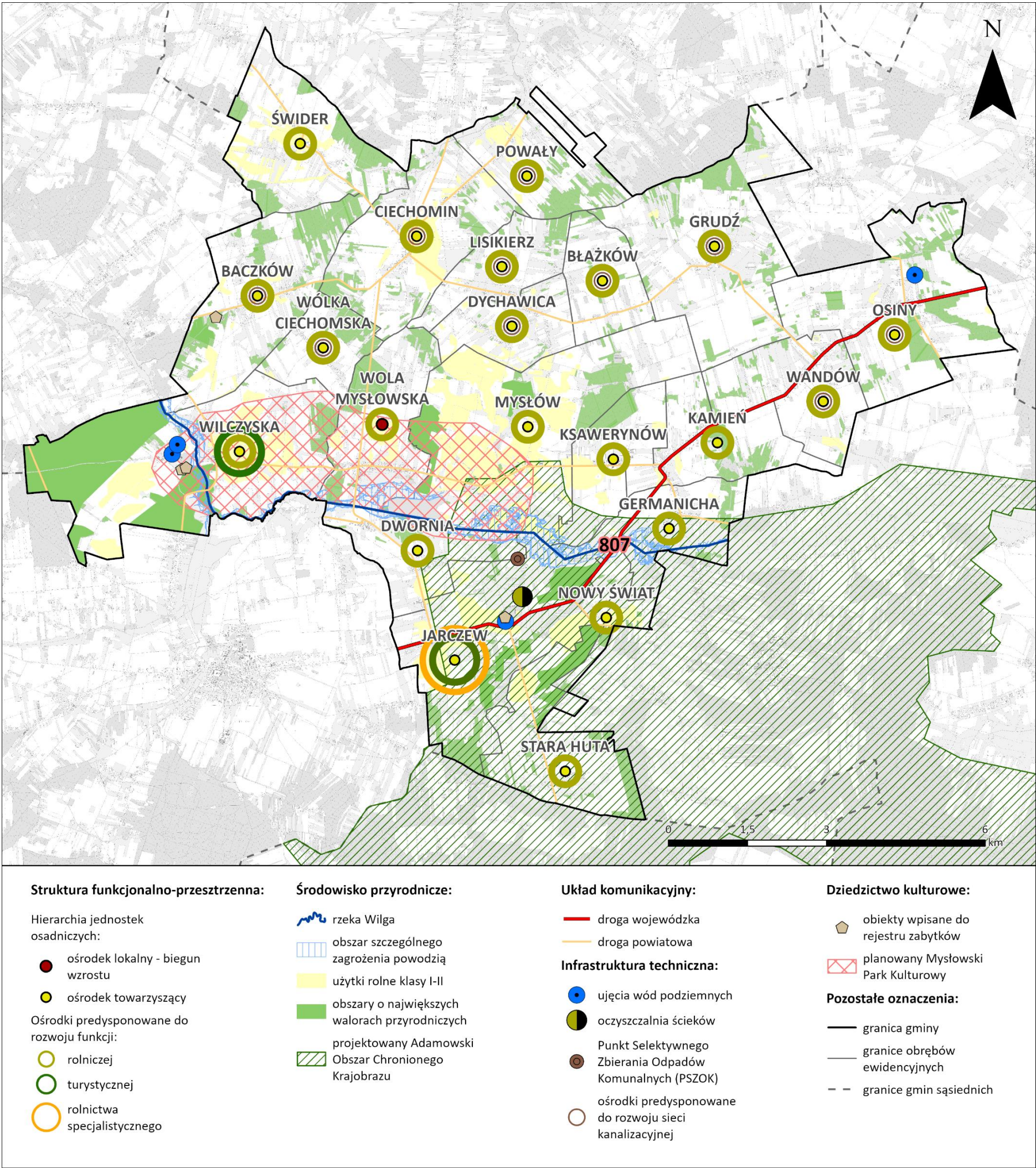
Model struktury funkcjonalno-przestrzennej wskazuje także rozwój poszczególnych elementów zagospodarowania gminy, które zostały opisane także w poprzednich rozdziałach. Ze względu na znaczenie administracyjne biegunem wzrostu dla gminy pozostaje Wola Myśłowska. Pozostałe miejscowości stanowią ośrodki towarzyszące. Są to wsie pełniące głównie funkcję rolniczą i mieszkaniową, gdzie zlokalizowane są pojedyncze obiekty usługowe. Większość miejscowości wskazano jako ośrodki predysponowane do rozwoju rolnictwa ze względu na rolny charakter gminy i występowanie gleb wysokich klas bonitacyjnych. Wilczyśka są ośrodkiem o większym potencjale rozwoju turystyki. Znajduje się tam zabytkowy zespół parkowo dworski oraz lasy i dolina rzeki.

Miejscowość Jarczew została wskazana do rozwoju funkcji turystycznej oraz rolnictwa specjalistycznego. W Jarczewie zlokalizowany jest zespół dworsko-parkowy przekształcony w XX wieku na państwowe gospodarstwo rolne. Na obszarze tym obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego zakładający renowację obiektu do celów turystycznych, hotelowych i gastronomicznych oraz wyspecjalizowaną, przemysłową produkcję owoców. Obiekt o takich założeniach może stanowić w przyszłości wizytówkę gminy o dużym potencjale promocyjnym, a także zapewnić mieszkańcom miejsca pracy. Atrakcyjność turystyczną zwiększy także utworzenie planowanego Myśłowskiego Parku Kulturowego.

Zgodnie z Planem Zagospodarowania Województwa Lubelskiego przyjętym uchwałą Nr XI/162/2015 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 30 października 2015 r., na części terenu gminy planowane jest powołanie Adamowskiego Obszaru Chronionego. Obszar ma obejmować południową część gminy i może przyczynić się do ochrony lokalnego krajobrazu i walorów środowiskowych. Obszarami o największych walorach przyrodniczych, gdzie nie powinno być planowana zabudowa są duże kompleksy leśne.

Ze względu na niewystarczający dostęp do sieci kanalizacyjnej, jednym z priorytetowych działań w gminie powinna być jej rozbudowa do miejscowości w północnej i wschodniej części gminy. W ramach bieżących potrzeb i możliwości gminy należy także rozbudowywać i modernizować lokalny układ komunikacyjny oraz pozostałe sieci i obiekty związane z infrastrukturą techniczną.

Rysunek 7 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej

Źródło: Opracowanie własne

2. USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ

ZASADY, USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, W TYM OCHRONY POWIETRZA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU

Ustalenia w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu

Ustala się następujące zasady ochrony przyrody i krajobrazu:

1. Kształtowanie zabudowy i zagospodarowania terenów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych, w szczególności położonych w sąsiedztwie cieków wodnych, lasów i w terenach otwartych w sposób nie stwarzający ryzyka degradacji środowiska i krajobrazu.
2. Zachowanie drożności powiązań ekologicznych i ochrona terenów naturalnych w korytarzach ekologicznych.
3. Ochrona bioróżnorodności i siedlisk.
4. Przeciwdziałanie wprowadzaniu gatunków inwazyjnych na tereny naturalne.
5. Ochrona ekosystemów leśnych poprzez ograniczenie przeznaczania lasów należących do gminy i Skarbu Państwa na cele niezwiązane z gospodarką leśną.
6. Ochrona ekosystemów polnych i łąkowych poprzez zatrzymywanie sukcesji leśnej i zapobieganie zarastania łąk.
7. Wsparcie i promocja zrównoważonej turystyki, w tym agroturystyki jako formy umiarkowanego użytkowania obszarów cennych przyrodniczo.
8. Edukacja ekologiczna mieszkańców gminy i turystów.
9. Tworzenie nowych i utrzymywanie istniejących ścieżek i szlaków turystycznych oraz utrzymanie i konserwacja elementów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej na terenach przyrodniczych.
10. Ustanowienie Adamowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu obejmującego część gminy.

Ustalenia w zakresie ochrony wód podziemnych i powierzchniowych

Ustala się następujące zasady ochrony wód podziemnych i powierzchniowych:

1. Realizacja programów dotyczących gospodarki wodno-ściekowej i gospodarki odpadów.
2. Regulacja gospodarki wodno-ściekowej – stopniowa eliminacja indywidualnych zbiorników bezodpływowych z terenu gminy.
3. Kontrola wywozu i utylizacji nieczystości ze zbiorników bezodpływowych.
4. Umożliwianie lokalizacji przydomowych oczyszczalni ścieków poza obszarami występowania wysokiego poziomu wód podziemnych i terenami szczególnego zagrożenia powodziowego.
5. Likwidacja i rekultywacja miejsc nielegalnego składowania odpadów.
6. Zapewnienie odpowiedniego udziału powierzchni biologicznie czynnych na terenach zurbanizowanych umożliwiających infiltrację i retencję wód opadowych.
7. Prowadzenie działań z zakresu adaptacji do zmian klimatu, w tym budowa zbiorników retencyjnych i inwestycji dotyczących zielono-błękitnej infrastruktury.
8. Zachowanie otulin biologicznych wokół cieków wodnych, w tym w szczególności zieleni wysokiej.

Ustalenia w zakresie ochrony gleb

Ustala się następujące zasady ochrony gleb:

1. Ochrona zwartych kompleksów terenów rolnych o najwyższych klasach bonitacyjnych przeznaczonych do produkcji rolnej.
2. Ochrona gruntów organicznych położonych w dolinach rzek.
3. Lokalizacja przemysłowych ferm zwierząt hodowlanych na terenach oddalonych od siedlisk ludzkich, poza dolinami rzecznyymi oraz zgodnie z przepisami odrębnymi.
4. Racjonalne stosowanie wapna, nawozów sztucznych i środków ochrony roślin na terenach rolnych, zakaz składowania bezpośrednio na ziemi nawozów, pasz, obornika i innych substancji wykorzystywanych w rolnictwie.
5. Utrzymanie jakości gleby i ziemi na istniejącym poziomie, a w przypadku przekroczenia wymaganych standardów doprowadzenie ich jakości (poprzez działania rekultywacyjne) co najmniej do wymaganej.
6. Prowadzenie działań zwiększających naturalną retencję wody.

Ustalenia w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego

Ustala się następujące zasady ochrony powietrza atmosferycznego:

1. Wycofanie z użytkowania kotłów i pieców węglowych o złym stanie technicznym i niskiej sprawności cieplnej w celu ograniczenia niskiej emisji ze spalania węgla w piecach przydomowych.
2. Termomodernizacja i poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej.
3. Wsparcie i promocja pozyskiwania energii z niskoemisyjnych i odnawialnych źródeł.
4. Utrzymanie istniejących i tworzenie nowych pasów zieleni izolacyjnej w sąsiedztwie głównych szlaków komunikacyjnych.
5. Rozwój lokalnej gospodarki w oparciu o innowacyjne i nowoczesne technologie.

Ustalenia w zakresie ochrony klimatu akustycznego

Ustala się następujące zasady ochrony klimatu akustycznego:

1. Na obszarach, na których zabudowa mieszkaniowa sąsiaduje bezpośrednio z ciągami komunikacyjnymi o największym natężeniu ruchu lub terenami przemysłowymi stosowanie zieleni izolującej lub infrastruktury wyciszającej.
2. Utrzymanie istniejących i tworzenie nowych pasów zieleni izolacyjnej w sąsiedztwie głównych szlaków komunikacyjnych.
3. Modernizacja dróg publicznych i poprawa stanu ich nawierzchni.

ZASADY, USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Ustala się następujące zasady ochrony dziedzictwa kulturowego, zabytków oraz dóbr kultury współczesnej:

1. Kształtowanie zabudowy i zagospodarowania w terenach stanowisk archeologicznych zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

2. Prowadzenie wszelkich działań inwestycyjnych lub zmiany sposobu zagospodarowania terenu w stosunku do obiektów wpisanych do rejestru zabytków i gminnej ewidencji zabytków zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.
3. Adaptacja obiektów zabytkowych oraz cennych kulturowo do nowych funkcji z zachowaniem tradycyjnych form architektonicznych, detali i materiałów.
4. Konserwacja, rewaloryzacja i uporządkowanie zabytkowych i cennych kulturowo dworów, cmentarzy i innych terenów publicznych.
5. Wyeksponowanie zabytków, ich otoczenia oraz walorów krajobrazu kulturowego.
6. Harmonijne wkomponowanie nowej zabudowy i nowego zagospodarowania terenu w istniejący krajobraz kulturowy.
7. Poprawa stanu technicznego oraz rewaloryzacja otoczenia obiektów ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków lub cechujących się wysoką wartością kulturową, ale nie objętych ochroną prawną z zastosowaniem tradycyjnych materiałów oraz zachowaniem historycznej formy architektonicznej i urbanistycznej.
8. Cykliczna aktualizacja Gminnej Ewidencji Zabytków i opracowanie programu ochrony zabytków.
9. Dokumentowanie, zachowanie, ochrona i propagowanie wartości dziedzictwa kulturowego przez władze samorządowe.
10. Utworzenie Myśłowskiego Parku Kulturowego.

KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE ZAGOSPODAROWANIA TERENÓW, W TYM OKREŚLENIE SZCZEGÓLNYCH POTRZEB W ZAKRESIE NOWEJ ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ

Ustala się następujące kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów:

1. Prowadzenie racjonalnej polityki przestrzennej zgodnej z zasadami zrównoważonego rozwoju i dobrymi praktykami w zakresie planowania urbanistycznego oraz efektywnym wykorzystaniem przestrzeni.
2. Lokalizowanie nowej zabudowy mieszkaniowej w pierwszej kolejności w sąsiedztwie istniejącej zabudowy i w terenach podłączonych do sieci infrastruktury technicznej.
3. Budowa budynków mieszkalnych na potrzeby komunalne.
4. Zapobieganie rozlewania się zabudowy, w szczególności na tereny rolne i leśne.
5. Lokalizowanie nowej zabudowy usługowej w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej, a zabudowy usługowej z zakresu ochrony zdrowia i opieki społecznej oraz związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży dodatkowo zachowując standardy akustyczne.
6. Wyznaczanie nowych terenów produkcyjnych, przemysłowych i magazynowych na terenach do tego dostosowanych oraz przy wykorzystaniu rozwiązań minimalizujących negatywne oddziaływanie tych obiektów na tereny o innych funkcjach.
7. Zapobieganie powstawaniu konfliktów przestrzennych (sąsiedowania terenów o funkcjach negatywnie na siebie oddziałujących).
8. Ochrona istniejących układów urbanistycznych.
9. Ochrona zwartych kompleksów rolnych i leśnych na obszarze gminy.

ZASADY, USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE LOKALIZACJI OBIEKTÓW HANDLU WIELKOPOWIERZCHNIOWEGO

Na terenie gminy Wola Myśłowska nie planuje się realizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego.

ZASADY, USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE LOKALIZACJI KLUCZOWYCH INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO

Inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym

Realizowane w przyszłości inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym będą dotyczyły m. in.:

- inwestycji w zakresie komunikacji, w tym budowa i modernizacja dróg, chodników, dróg rowerowych, parkingów i placów, wymiana oświetlenia ulicznego, przebudowa skrzyżowań;
- inwestycji w zakresie infrastruktury technicznej, w tym rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej, wodociągowej i gazowej, budowa zbiorników retencyjnych;
- inwestycji w zakresie infrastruktury społecznej, w tym budowa i modernizacja obiektów oświaty, opieki nad dziećmi do lat 3, świetlic wiejskich, obiektów kultury i administracji;
- inwestycji w zakresie sportu, rekreacji i ogólnodostępnych przestrzeni publicznych, w tym dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób z ograniczoną mobilnością, budowa i modernizacja obiektów sportu, placów zabaw, parków i skwerów;
- pozostałych inwestycji, w tym np. modernizacja siedzib ochotniczych straży pożarnych, budowa mieszkań komunalnych.

Wymienione wyżej działania nie wyczerpują katalogu inwestycji celu publicznego, jakie mogą zostać zrealizowane w gminie w przeciągu najbliższych 10 lat. Planowane inwestycje powinny przede wszystkim wynikać z lokalnych uwarunkowań i odpowiadać na potrzeby mieszkańców. Ponadto część z wyżej wymienionych przedsięwzięć może być realizowane przez inne podmioty niż gmina lub we współpracy gminy z innymi organami.

Inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym

Plan Zagospodarowania Województwa Lubelskiego przyjęty uchwałą Nr XI/162/2015 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 30 października 2015 r. nie wyznacza inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym planowanych do realizacji w gminie Wola Myśłowska. Działania z zakresu inwestycji o znaczeniu ponadlokalnym niewymienione dotychczas w żadnym dokumencie planistycznym lub strategicznym powinny być realizowane z uwzględnieniem lokalnych uwarunkowań oraz być zgodne z dokumentami wyższego rzędu.

KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI, INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I SPOŁECZNEJ

Kierunki rozwoju systemów komunikacji

Ustala się następujące kierunki rozwoju systemów komunikacji:

1. Zapewnienie optymalnych powiązań drogowych z zewnętrznym układem drogowym, w tym drogami krajowymi i wojewódzkimi przebiegającymi poza granicami gminy i najbliższymi miejscowościami.
2. Realizacja nowych i modernizacja istniejących dróg, ciągów pieszych i rowerowych z zachowaniem odpowiednich parametrów i warunków technicznych określonych w przepisach odrębnych oraz zgodnie z zasadami projektowania uniwersalnego w celu zwiększania dostępności przestrzeni dla osób o ograniczonej mobilności.
3. Realizacja nowych i modernizacja istniejących dróg, ciągów pieszych i rowerowych przy uwzględnieniu możliwości realizacji sieci infrastruktury technicznej w pasie drogowym.
4. Utrzymanie odpowiedniego stanu technicznego istniejących dróg, ciągów pieszych i rowerowych.
5. Rozbudowa systemu dróg rowerowych i ciągów pieszych.
6. Zwiększanie bezpieczeństwa drogowego poprzez m. in. modernizację skrzyżowań, doświetlanie przejść dla pieszych, ograniczanie dopuszczalnej prędkości pojazdów.
7. Rozwój zrównoważonej mobilności i infrastruktury towarzyszącej pojazdom elektrycznym.
8. Rozwój systemu transportu publicznego poprzez rozbudowę sieci linii autobusowych, zakup nowych pojazdów komunikacji publicznej oraz dostosowywanie rozkładów jazdy pojazdów komunikacji publicznej do potrzeb mieszkańców.
9. Zapewnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz przy realizacji inwestycji publicznych odpowiedniej dla planowanych funkcji liczby miejsc postojowych do parkowania pojazdów, w tym dla pojazdów zaopatrzonych w kartę parkingową.

Kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej

Ustala się następujące kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej:

1. Rozwój systemów infrastruktury technicznej powinien w pierwszej kolejności służyć zapewnieniu odpowiedniej ilości i jakości wody do picia, na potrzeby gospodarcze oraz na cele przeciwpożarowe.
2. Rozbudowa sieci infrastruktury technicznej w pierwszej kolejności na terenach zabudowanych lub przeznaczonych pod zabudowę w dokumentach planistycznych.
3. Rozbudowa sieci infrastruktury technicznej na tereny przygotowywane pod inwestycje.
4. Przebieg sieci infrastruktury technicznej powinien być projektowany, aby jak najmniej kolidować z planowanym i istniejącym zagospodarowaniem terenu oraz powinien być zgodny z zapisami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, planu ogólnego gminy oraz przepisami odrębnymi z zakresu ochrony środowiska, wód oraz gruntów rolnych i leśnych.
5. Na obszarach, które nie zostały dotąd podłączone do sieci kanalizacji sanitarnej możliwość stosowania zbiorników bezodpływowych i rozwiązań indywidualnych, w tym przydomowych oczyszczalni ścieków przy zachowaniu wymogów technicznych oraz przepisów odrębnych z zakresu ochrony środowiska, wód oraz gruntów rolnych i leśnych do czasu objęcia poszczególnych terenów siecią kanalizacji sanitarnej.
6. Rozbudowa sieci gazowej oraz budowa niezbędnych urządzeń infrastruktury gazowej zgodnie z przepisami odrębnymi.

7. Korzystanie z indywidualnych i spółdzielczych instalacji ciepłych o wysokiej sprawności grzewczej i niskim stopniu emisji zanieczyszczeń, w tym z instalacji wykorzystujących odnawialne źródła energii.
8. Wycofanie z użytkowania kotłów i pieców węglowych o złym stanie technicznym i niskiej sprawności cieplnej.
9. Prowadzenie termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej, eliminacja wykorzystania węgla jako paliwa w lokalnych kotłowniach i gospodarstwach domowych oraz projektowanie energooszczędnych i ekologicznych instalacji ciepłych w nowoprojektowanych budynkach.
10. Lokalizacja urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii zgodnie z przepisami odrębnymi w tym zakresie.
11. Modernizacja istniejących i budowa nowych sieci i urządzeń infrastruktury telekomunikacyjnej zgodnie z przepisami odrębnymi w tym zakresie.
12. Modernizacja istniejących i budowa nowych sieci i urządzeń infrastruktury elektroenergetycznej zgodnie z przepisami odrębnymi w tym zakresie
13. Rozwój selektywnej zbiórki odpadów komunalnych i prowadzenie działań edukacyjnych mieszkańców gminy w zakresie prawidłowego segregowania odpadów.
14. Eliminacja praktyk nielegalnego składowania odpadów, likwidacja tzw. dzikich wysypisk śmieci.
15. Budowa zbiorników retencyjnych.

Kierunki rozwoju systemów infrastruktury społecznej

Ustala się następujące kierunki rozwoju systemów infrastruktury społecznej:

1. Zwiększanie dostępności obiektów infrastruktury społecznej dla osób o ograniczonej mobilności.
2. Zwiększanie dostępności kluczowych obiektów infrastruktury społecznej poprzez rozwój transportu publicznego.
3. Modernizacja istniejących i budowa nowych elementów infrastruktury społecznej zgodnie z przepisami odrębnymi oraz z zasadami projektowania uniwersalnego.
4. Rozwój infrastruktury społecznej przeznaczonej dla dzieci i młodzieży, w tym obiektów sportu, rekreacji, edukacji i opieki nad dziećmi do lat 3.
5. Rozwój infrastruktury społecznej przeznaczonej dla seniorów i osób starszych, w tym obiektów kultury i spędzania wolnego czasu.

ZASADY, USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE LOKALIZACJI URZĄDZEŃ WYTWARZAJĄCYCH ENERGIĘ O MOCY ZAINSTALOWANEJ PRZEKRACZAJĄCEJ 500 kV

Ustala się następujące zasady lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kV:

1. Lokalizacja urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kV z uwzględnieniem istniejących uwarunkowań i przy maksymalnym zminimalizowaniu ewentualnych uciążliwości dla środowiska.
2. Lokalizacja urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kV zgodnie z przepisami odrębnymi.
3. Strefy ochronne od urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kV nie mogą wykraczać poza obszary inwestycji.

4. Zakaz lokalizacji biogazowni na całym obszarze gminy.

ZASADY, USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE LOKALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ MOGĄCYCH ZNACZĄCO ODDZIAŁYWAĆ NA ŚRODOWISKO

Ustala się następujące zasady lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko:

1. Lokalizacja przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z warunkami określonymi w aktach planowania przestrzennego oraz przepisami odrębnymi.
2. Lokalizacja przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z warunkami korzystania ze środowiska, wymaganiami dotyczącymi ochrony środowiska oraz działaniami mającymi na celu unikanie, zapobieganie, ograniczanie oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko określonymi w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.
3. W przypadku realizacji inwestycji mogącej znacząco oddziaływać na środowisko nakaz realizacji działań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą możliwych negatywnych oddziaływań przedsięwzięć na środowisko.

ZASADY, USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

Zasady kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Ustala się następujące zasady kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej:

1. Prowadzenie działań służących poprawie struktury obszarowej gospodarstw rolnych – stwarzanie dobrych warunków do rozwoju wielkoobszarowych, wielkotowarowych i wyspecjalizowanych gospodarstw rolnych.
2. Ochrona gruntów chronionych klas I-III.
3. Realizacja inwestycji z zakresu melioracji wodnych służąca poprawie stosunków wodnych na terenach rolnych.
4. Prowadzenie procesów scaleń i wymiany gruntów w celu poprawy struktury gospodarstw rolnych.
5. Przeznaczanie terenów o najniższej przydatności produkcyjnej pod zalesienia.
6. Ochrona istniejących zadrzewień śródpolnych i przydrożnych oraz olsów nad ciekami wodnymi, zespołów roślinności wodnej i torfowisk.
7. Zapobieganie rozlewania się zabudowy i zmiany sposobu użytkowania gruntów rolnych o najlepszych klasach bonitacyjnych położonych z dala od istniejącej zabudowy.
8. Lokalizacja przemysłowych ferm zwierząt hodowlanych na terenach oddalonych od siedlisk ludzkich, poza dolinami rzecznyymi oraz zgodnie z przepisami odrębnymi.
9. Prowadzenie działalności rolniczej w sposób minimalizujący uciążliwości dla terenów zabudowy mieszkaniowej oraz emisję zanieczyszczeń do wód i gleb.
10. Wsparcie i promocja gospodarstw agroturystycznych i gospodarstw ekologicznych.
11. Ochrona i zrównoważona eksploatacja stawów rybnych.

Zasady kształtowania leśnej przestrzeni produkcyjnej

Ustala się następujące zasady kształtowania leśnej przestrzeni produkcyjnej:

1. Zagospodarowanie terenów leśnych zgodnie z planami urządzenia lasów i przepisami odrębnymi.
2. Utrzymanie i ochrona zwartych kompleksów leśnych oraz zachowanie ich powiązań z lasami zlokalizowanymi poza granicami administracyjnymi gminy.
3. Zachowanie bioróżnorodności ekosystemów leśnych oraz prowadzenie nasadzeń roślin gatunków natywnych z uwzględnieniem warunków siedliskowych.
4. Lokalizacja nowych oraz utrzymanie i konserwacja istniejących elementów zagospodarowania lasów związanych z rekreacją, wypoczynkiem i gospodarką leśną.
5. Zalesianie działek zadrzewionych i zakrzewionych o niskiej przydatności rolniczej, szczególnie w celu regulacji granicy polno-leśnej.

ZASADY, USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA OBSZARACH ZDEGRADOWANYCH I OBSZARACH REWITALIZACJI ORAZ OBSZARACH WYMAGAJĄCYCH PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI

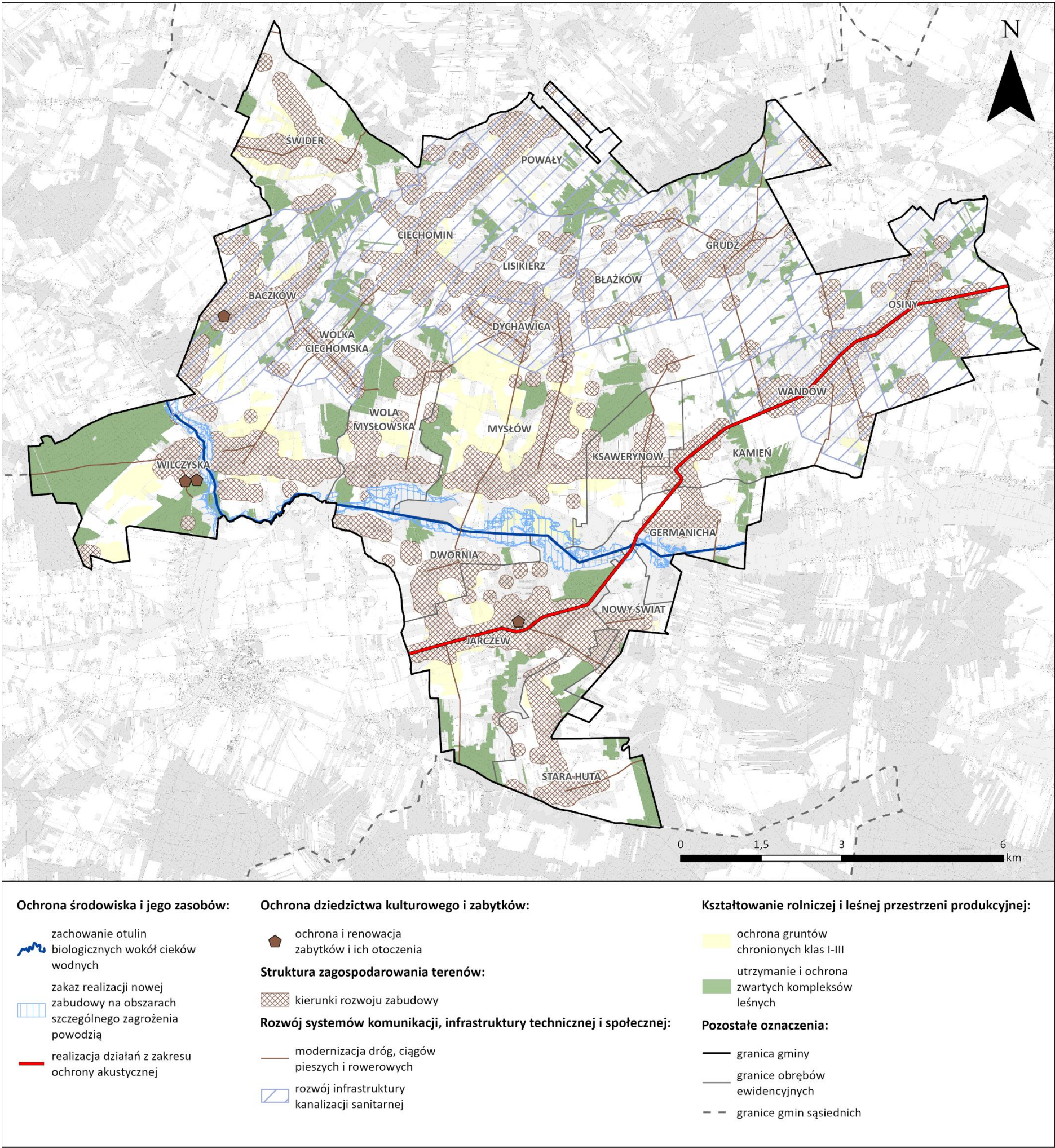
W gminie Wola Myśłowska obowiązuje Gminny Program Rewitalizacji przyjęty uchwałą Nr II/3/2024 Rady Gminy Wola Myśłowska z dnia 29.05.2024 r. Obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji zostały wyznaczone uchwałą Nr XXIX/186/2022 Rady Gminy Wola Myśłowska z dnia 13 czerwca 2022 r. Są to 4 obszary obejmujące w całości obręby ewidencyjne Lisikierz, Ksawerynów, Myśłów i Wandów. Kształtowanie zagospodarowania przestrzennego na tych obszarach powinno odbywać się zgodnie z zapisami Gminnego Programu Rewitalizacji oraz sprzyjać przeciwdziałaniu negatywnych zjawisk występujących na ww. obszarach. Działania i zasady prowadzenia polityki przestrzennej w obszarach rewitalizacji powinny bezpośrednio wynikać ze zdiagnozowanych problemów i potrzeb społeczności lokalnej oraz być dostosowane do uwarunkowań danego terenu.

Na terenie gminy Wola Myśłowska nie występują obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji.

USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ – PREZENTACJA GRAFICZNA

Na poniższym zaprezentowano graficzne przedstawień ustaleń i rekomendacji w kształtowaniu polityki przestrzennej gminy Wola Myśłowska. Rysunek przedstawia jedynie część ustaleń odnoszących się do konkretnych obszarów w przestrzeni gminy. Warto podkreślić jednak, że zasięgi przestrzenne ukazanych na rysunku ustaleń i rekomendacji dotyczą priorytetów podanych działań i w swoim ogólnym celu nie ograniczają się do wskazanych terenów. Dodatkowo poniższy rysunek stanowi zobrazowanie o małej skali i niskim poziomie szczegółowości, dlatego zarówno granice poszczególnych terenów, jak i lokalizacje planowanych inwestycji powinny być doprecyzowane w aktach planowania przestrzennego i na etapie konkretnych działań inwestycyjnych.

Rysunek 8 Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej gminy – prezentacja graficzna

Źródło: Opracowanie własne

V. CZĘŚĆ WDROŻENIOWA

1. OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI

OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI OKREŚLONE W STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA

Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku została przyjęta uchwałą Nr XXIV/406/2021 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 29 marca 2021 r. Wskazuje obszary strategicznej interwencji (OSI) o znaczeniu krajowym i regionalnym.

Główne obszary wymagające wsparcia z poziomu krajowego obejmują tereny o niekorzystnych uwarunkowaniach, dla których niezbędne jest wykształcenie zasobów służących eliminowaniu barier rozwojowych i pobudzeniu trwałego wzrostu.

Na terenie województwa lubelskiego znajdują się dwa główne obszary wymagające wsparcia z poziomu krajowego:

- Obszary zagrożone trwałą marginalizacją,
- Miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze.

Gmina Wola Myśłowska sklasyfikowana jest jako obszar zagrożony trwałą marginalizacją społeczną. Są to obszary obejmujące grupę mniejszych miast lub obszarów wiejskich, które zostały określone jako strefa opóźnienia urbanizacyjnego. Działania podejmowane dla tego obszaru powinny przynosić efekt w postaci:

- Rozwoju lokalnych firm,
- Wzrostu liczby lokalnych miejsc pracy,
- Wzrostu dochodu mieszkańców,
- Wzrostu bazy dochodowej samorządów terytorialnych.

W obszarach zagrożonych trwałą marginalizacją istotne jest, aby wzmacniać powiązania funkcjonalne obszarów wiejskich z miastami stanowiącymi lokalne ośrodki wzrostu m.in. dlatego, że zapewniają odpowiedni dostęp do rynku pracy dla mieszkańców. Zakres interwencji odnosi się do czterech celów strategicznych wskazanych w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego:

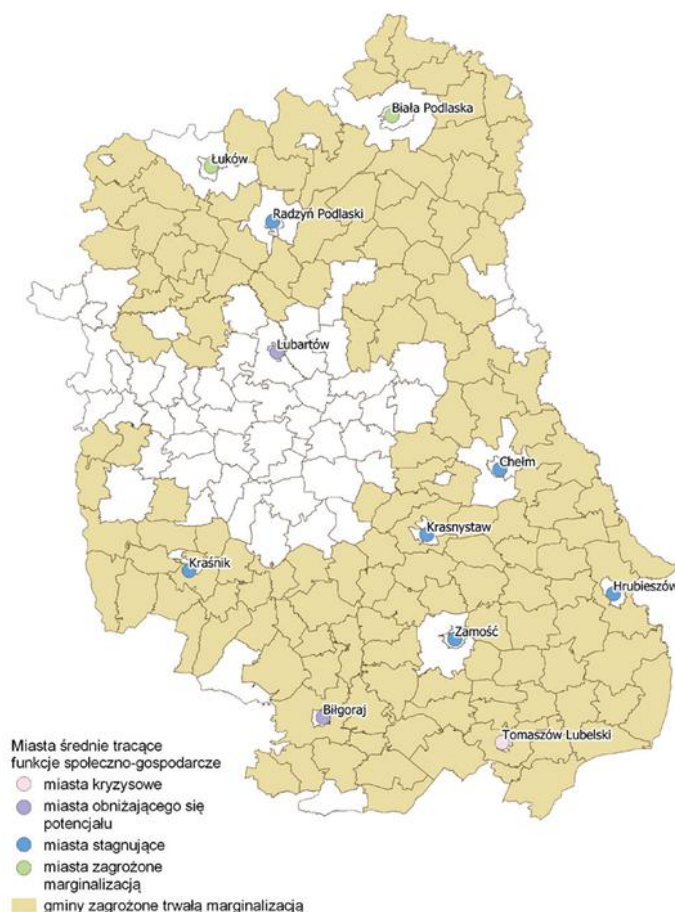
1. Kształtowanie strategicznych zasobów rolnych,
2. Wzmocnienie powiązań i układów funkcjonalnych,
3. Innowacyjny rozwój gospodarki oparty o zasoby i potencjały regionu,
4. Wzmacnianie kapitału społecznego.

Zakładają one m.in.:

- Wdrożenie i rozwój systemu preferencji podatkowych,
- Aktywizacja lokalnej społeczności w zakresie podnoszenia kompetencji i umiejętności mieszkańców oraz wzmacnianie poczucia tożsamości i integracji społeczności lokalnej,
- Poprawę dostępności usług publicznych,
- Uzupełnienie i dostosowanie infrastruktury technicznej i społecznej na potrzeby rozwoju gospodarczego i mieszkańców oraz modernizacja infrastruktury transportowej,

- Racjonalne gospodarowanie przestrzenią i zapobieganie konfliktom dla osiągnięcia ładu przestrzennego i dostosowania przestrzeni lokalnej lub wykorzystania istniejących uwarunkowań,
- Rozwój usług wykorzystujących technologie telekomunikacyjne, a także szkolenia na rzecz włączenia cyfrowego osób wykluczonych cyfrowo i zagrożonych tym wykluczeniem,
- Wsparcie kultury i rozwój kapitału społecznego w tym integracji społeczności lokalnej na rzecz rozwoju lokalnego.

Rysunek 9 Obszary zagrożone trwałą marginalizacją oraz miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku

Obszary strategicznej interwencji o znaczeniu regionalnym obejmują:

- obszary współpracy w strefach silnego oddziaływania miast (MOF),
- strefy funkcjonalne, charakteryzujące się wspólnymi uwarunkowaniami i celami rozwojowymi, na których przewiduje się współpracę w układach ponadlokalnych.

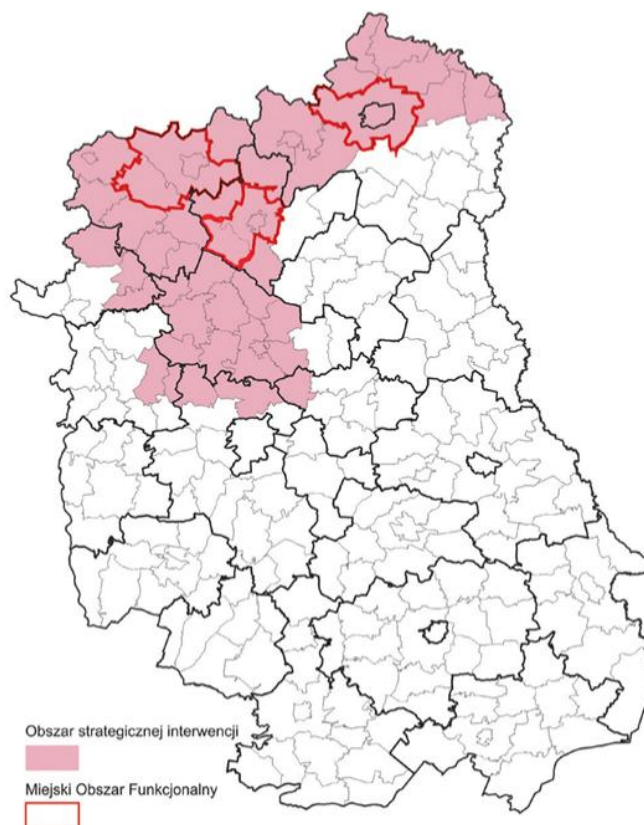
Gmina Wola Myśłowska przynależy do subregionalnego OSI Podlaski. Priorytetem rozwoju dla tej strefy jest gospodarcze wykorzystanie potencjału krajowych i europejskich korytarzy transportowych.

Kierunki interwencji Podlaskiego OSI w kontekście realizacji celów SRWL to:

- Poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych (Rozwój lokalnych specjalizacji rolnych),
- Zrównoważony rozwój systemów infrastruktury technicznej,

- Poprawa regionalnych i międzyregionalnych powiązań komunikacyjnych z uwzględnieniem układu dróg ekspresowych oraz planowanej autostrady A2, w tym budowa obwodnic miast,
 - Poprawa regionalnych i międzyregionalnych połączeń kolejowych z uwzględnieniem Programu Kolejowego CPK,
 - Rozwój lokalnych układów drogowych zapewniających dostęp do miejsc koncentracji podstawowych usług, a także infrastruktury sprzyjającej elektromobilności,
- Wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich,
 - Stymulowanie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości,
 - Przeciwdziałanie wykluczeniu transportowemu,
 - Wyprowadzanie ze stanu kryzysowego zdegradowanych obszarów,
 - Poprawa dostępności do świadczonych podstawowych usług społecznych,
 - Zwiększenie dostępności usług telekomunikacyjnych świadczonych na poziomie lokalnym,
 - Wspieranie usług publicznych służących rozwijaniu działalności kulturalnej, wzmacnianiu poczucia tożsamości lokalnej i budowie społeczeństwa obywatelskiego.
- Ochrona walorów środowiska,
 - Wspieranie działań na rzecz ochrony i kształtowania zasobów wodnych, w tym racjonalizacji wielkości poboru wody, rozwój i modernizacja oczyszczalni ścieków, zwiększanie małej retencji i renaturyzacji rzek,
 - Ochrona wartości przyrodniczych, w tym krajobrazu, siedlisk i bioróżnorodności,
- Wspieranie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw (Rozwijanie sektora logistycznego),
- Innowacyjne wykorzystanie walorów przyrodniczo–kulturowych, rozwój sportu i usług wolnego czasu (Ochrona zasobów dziedzictwa kulturowego, w tym poprzez rozwijanie funkcji użytkowej obiektów kulturowych),
- Wzmocnienie współpracy transgranicznej i międzyregionalnej (Wspieranie działań i współpraca z właściwymi podmiotami na rzecz realizacji inwestycji sprzyjających pogłębianiu kontaktów międzyregionalnych, w tym w zakresie infrastruktury granicznej oraz poprawiającej dostępność do przejść granicznych).

Rysunek 10 Zasięg Podlaskiego Obszaru Strategicznej Interwencji

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku

OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI KLUCZOWE DLA GMINY

Zgodnie z art. 10e ust. 3 pkt 7, w przypadku zidentyfikowania w gminie obszarów strategicznej interwencji można takowe wyznaczyć w strategii rozwoju gminy. W przypadku gminy Wola Myśłowska nie zdefiniowano obszarów wymagających szczególnej interwencji publicznej, a zatem także nie wyznaczono lokalnych obszarów strategicznej interwencji.

2. SYSTEM REALIZACJI STRATEGII, W TYM WYTYCZNE DO SPORZĄDZANIA DOKUMENTÓW WYKONAWCZYCH

SYSTEM REALIZACJI STRATEGII

Realizacja zapisów strategii rozwoju gminy rozpoczyna się od razu po uchwaleniu dokumentu, dlatego proces ten powinien być odpowiednio zaplanowany i monitorowany. Weryfikacja zapisów strategii umożliwiającą jej efektywne wdrażanie zapewnia ówczesna ewaluacja (tzw. ewaluacja ex ante) oraz analizy i ewaluacje procesu realizacji strategii na różnych etapach programowych. Ewaluacja ex-ante sporządzana jest dla projektu strategii, jeszcze przed jej przyjęciem, aby ocenić jakość, efektywność i zasadność projektowanej polityki rozwoju. W procesie monitorowania realizacji strategii zaleca się także sporządzenie ewaluacji mid-term w połowie okresu obowiązywania dokumentu (tzn. około roku 2030) oraz ewaluację ex-post po zakończeniu jej obowiązywania. Odpowiedni monitoring realizacji strategii pozwoli na analizę procesów społecznych i efektywności zapisów strategii, co umożliwi precyzyjniejsze określenie potrzeb i kierunków działań przy kolejnych dokumentach strategicznych i programowych.

Podmiotami odpowiedzialnymi za wdrażanie zapisów strategii są przede wszystkim organy samorządowe – Wójt jako organ wykonawczy oraz Rada Gminy jako organ uchwałodawczy. Rada Gminy Wola Myśłowska uchwała dokument strategii oraz inne dokumenty programowe, wieloletnie prognozy finansowe oraz uchwały budżetowe. Dodatkowo Rada decyduje o ewentualnej potrzebie aktualizacji strategii. Wójt Gminy Wola Myśłowska koordynuje realizację przedsięwzięć i inwestycji, podejmuje kluczowe decyzje dotyczące działań strategicznych oraz przygotowuje projekty uchwał i odpowiada za wykonanie budżetu.

Oprócz Wójta i Rady, kluczowymi podmiotami w procesie realizacji strategii będą organy Urzędu Gminy koordynujące przedsięwzięcia opisane w strategii, a także działający w gminie przedsiębiorcy, organizacje społeczne i pozarządowe oraz mieszkańcy. Włączenie lokalnej społeczności w realizację strategii powinno odbywać się przy użyciu różnorodnych narzędzi partycypacji społecznej. Zaangażowanie mieszkańców poprawi efektywność realizacji działań oraz przyczyni się do integracji lokalnej społeczności.

W przypadku realizacji inwestycji będących poza kompetencją władz gminy bądź dotyczących obszarów innych jednostek samorządu terytorialnego, niezbędna będzie współpraca z władzami wojewódzkimi, powiatowymi, wójtami i burmistrzami gmin sąsiednich lub innymi organami i instytucjami.

Wdrażanie zapisów strategii powinno odbywać się zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz odpowiedzialności społecznej. Okres programowy strategii obejmuje 10 lat, dlatego realizacja działań zostanie rozłożona w tym okresie. Realizacja inwestycji i przedsięwzięć musi być zgodna z budżetem gminy oraz być przeprowadzana w sposób jawny i transparentny dla mieszkańców. Istotne jest także odpowiednie dostosowanie działań, które nie zostały zobrazowane w modelu funkcjonalno-przestrzennym pod względem lokalnych uwarunkowań i lokalizacji.

WYTYCZNE DO SPORZĄDZANIA DOKUMENTÓW WYKONAWCZYCH

W ramach realizacji strategii wykorzystane zostaną różne narzędzia w postaci opracowań sektorowych stanowiących dokumenty wykonawcze jej zapisów. Opisują one w większej szczegółowości zamierzenia i działania planowane do realizacji w ramach konkretnego sektora. Wiele z tych dokumentów stanowi przedłużenie polityki strategicznej zawartej w strategii oraz podczas ich sporządzania bada się ich zgodność z ustaleniami strategii. Dokumenty wykonawcze tworzą dokumenty planistyczne, inne strategie, prognozy finansowe czy różne programy i polityki gminne. W poniższej tabeli przedstawiono wyniki analizy opisanych powyżej dokumentów pod względem zgodności z zapisami niniejszej strategii.

Tabela 3 Analiza aktualności dokumentów operacyjnych gminy Wola Myśłowska względem zapisów strategii

Rodzaj dokumentu	Uchwała	Charakterystyka i rekomendacje w zakresie aktualizacji
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wola Myśłowska	Uchwała Nr XVIII/144/2001 Rady Gminy Wola Myśłowska z dnia 30 kwietnia 2001 r.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy przedstawia kierunki zagospodarowania przestrzeni gminy oraz wyznacza politykę przestrzenną gminy. W wyniku zmiany przepisów studium zostanie zastąpione wkrótce nowym dokumentem planistycznym – planem ogólnym gminy, dlatego nie wyznacza się rekomendacji do obowiązującego dokumentu studium.
Plan ogólny gminy Wola Myśłowska	w opracowaniu Gmina Wola Myśłowska przystąpiła do sporządzenia planu ogólnego Uchwałą Nr XI/45/2025 Rady Gminy Wola Myśłowska z dnia 14 kwietnia 2025 r.	Plan ogólny gminy to nowy dokument wprowadzony nowelizacją ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Gmina powinna opracować plan ogólny określający zasady zagospodarowania jej obszaru zgodny z zapisami niniejszej strategii, w tym polityką przestrzenną opisaną w rozdziale IV.
Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego	Uchwała nr X/83/2004 Rady Gminy Wola Myśłowska z dnia 19 marca 2004 r. Uchwała nr III/13/2006 Rady Gminy Wola Myśłowska z dnia 19 grudnia 2006 r. Uchwała nr VI/31/2011 Rady Gminy Wola Myśłowska z dnia 29 kwietnia 2011 r.	Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego pokrywają w całości obszar gminy Wola Myśłowska. Plany miejscowe przyjmowane w latach 2006-2022 opracowywane były dla fragmentów gminy w zależności od aktualnych potrzeb. Rekomenduje się opracowywanie nowych planów miejscowych w zależności od przyszłych

	Uchwała nr XVI/88/2012 Rady Gminy Wola Myśłowska z dnia 17 sierpnia 2012 r. Uchwała nr XVII/96/2020 Rady Gminy Wola Myśłowska z dnia 6 listopada 2020 r. Uchwała nr XXVII/157/2021 Rady Gminy Wola Myśłowska z dnia 30 grudnia 2021 r. Uchwała nr XXVIII/171/2022 Rady Gminy Wola Myśłowska z dnia 25 marca 2022 r.	potrzeb oraz w oparciu o sporządzane analizy aktualności dokumentów planistycznych. Sporządzane plany miejscowe powinny być zgodne z ustaleniami niniejszej strategii, w szczególności z polityką przestrzenną opisaną w rozdziale IV.
Gminny Program Rewitalizacji	Uchwała Nr II/3/2024 Rady Gminy Wola Myśłowska z dnia 29 maja 2024 r.	Dokument aktualny. Kierunkowo zgodny ze strategią. Rekomendowana aktualizacja w wyniku zmiany uwarunkowań lub potrzeb inwestycyjnych.
Wieloletnia Prognoza Finansowa 2025-2036	Uchwała nr VIII/29/2024 Rady Gminy Wola Myśłowska z dnia 30 grudnia 2024	Dokument aktualny. Wieloletnia Prognoza Finansowa powinna być zmieniana lub aktualizowana zgodnie z potrzebami inwestycyjnymi gminy, w tym uwzględniać przedsięwzięcia zawarte w strategii rozwoju.
Gminne plany i programy obszarowe	-	Obowiązujące obecnie oraz przygotowywane w przyszłości programy, plany i inne dokumenty wykonawcze powinny być zgodne z ustaleniami niniejszej strategii.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Wola Myśłowska

3. RAMY FINANSOWE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Niniejszy rozdział opisuje źródła finansowania przedsięwzięć zawartych w ustaleniach strategii. Realizacja zapisów strategii będzie bowiem wymagała nakładów finansowych na równego rodzaju inwestycje i programy zawarte pośród kierunków działań. Polityka strategiczna powinna być nie tylko skuteczna, ale także możliwa do zrealizowania, dzięki sprawnemu planowaniu jej finansowania. Głównym źródłem finansowania zapisów strategii będzie budżet gminy Wola Myśłowska, dlatego w procesie realizacji strategii ważne jest zabezpieczanie potrzebnych środków w budżecie oraz planowanie poszczególnych inwestycji w ciągu całego okresu programowego strategii. Najważniejszy dokument określający ramy budżetowe gminy stanowi Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Wola Myśłowska na lata 2025-2036 (uchwała Nr VIII/29/2024 Rady Gminy Wola Myśłowska z dnia 30 grudnia 2024 r.).

Inwestycje zapisane w strategii, a leżące w kompetencji innych organów niż gmina będą w całości lub części finansowane ze środków właściwych organów. Innymi źródłami finansowania będą programy i polityki zewnętrzne, takie jak:

- fundusze europejskie, w tym Fundusze Europejskie dla Lubelskiego 2021-2027;
- inne fundusze międzynarodowe np. Fundusze Norweskie;
- fundusze z budżetu państwa, w tym dotacje i programy rządowe;
- fundusze Samorządu Województwa Lubelskiego;
- instrumenty finansowe, w tym pożyczki i kredyty.

Część przedsięwzięć, w szczególności tych, które dotyczą lokalnej społeczności i gospodarki, będzie mogła być finansowana także w części ze środków prywatnych np. w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego (PPP). To rozwiązanie może przynieść wiele korzyści zarówno stronie samorządowej, jak i prywatnej oraz polepszyć relacje władz gminy z lokalną społecznością i biznesem.

4. SPÓJNOŚĆ Z DOKUMENTAMI WYŻSZEGO RZĘDU

Ustalenia Strategii Rozwoju Gminy Wola Mysłowska na lata 2026-2036 są spójne z zapisami dokumentów wyższego rzędu, tworząc razem z nimi hierarchiczną strukturę zarządzania rozwojem gminy, województwa oraz kraju. Poniżej przedstawiono powiązania zapisów niniejszej strategii z innymi dokumentami. Analizowane opracowania dotyczą różnych poziomów zarządzania: unijnego (umowa partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce), krajowego (Strategia na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030), regionalnego (Strategia rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku) i powiatowego (Program Rozwoju Powiatu Łukowskiego na lata 2021-2030).

Tabela 4 Zgodność Strategii Rozwoju Gminy Wola Mysłowska na lata 2026-2036 z dokumentami strategicznymi wyższego szczebla

Obszar strategiczny	A. Społeczeństwo				B. Gospodarka				C. Klimat i Środowisko				D. Przestrzeń			
Cele strategiczne	A.1.	A.2.	A.3.	B.1.	B.2.	B.3.	B.4.	C.1.	C.2.	C.3.	C.4.	C.5.	D.1.	D.2.	D.3.	D.4.
Cele Polityki Unii Europejskiej 2021-2027																
1. Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki promowaniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej.				X		X					X					
2. Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa											X					
3. Lepiej połączona Europa.														X	X	
4. Europa o silniejszym wymiarze społecznym.	X	X	X													
5. Europa bliżej obywateli.	X	X	X													
6. Umożliwienie regionom i ludności łagodzenia wpływających na społeczeństwo, zatrudnienie, gospodarkę i środowisko skutków transformacji w kierunku osiągnięcia celów Unii na rok 2030 w dziedzinie energii i klimatu oraz w kierunku neutralnej dla klimatu gospodarki Unii do roku 2050 w oparciu o porozumienie paryskie.								X								
Strategia na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)																
1. Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną.					X	X	X									

Obszar strategiczny	A. Społeczeństwo				B. Gospodarka				C. Klimat i Środowisko				D. Przestrzeń			
Cele strategiczne	A.1.	A.2.	A.3.	B.1.	B.2.	B.3.	B.4.	C.1.	C.2.	C.3.	C.4.	C.5.	D.1.	D.2.	D.3.	D.4.
2. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony.	X	X		X		X							X			
3. Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu.	X				X	X	X									
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030																
1.1. Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo.				X	X	X										
1.2. Zwiększenie wykorzystania potencjału rozwojowego miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze.	X		X		X								X			
1.3. Przyspieszenie transformacji profilu gospodarczego Śląska.																
1.4. Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych.	X	X		X	X	X										
1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów.	X	X												X	X	X
2.1. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego.	X	X	X		X											
2.2. Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym.				X	X	X										

Obszar strategiczny	A. Społeczeństwo				B. Gospodarka				C. Klimat i Środowisko				D. Przestrzeń			
Cele strategiczne	A.1.	A.2.	A.3.	B.1.	B.2.	B.3.	B.4.	C.1.	C.2.	C.3.	C.4.	C.5.	D.1.	D.2.	D.3.	D.4.
2.3. Wsparcie dla lokalizacji inwestycji zewnętrznych.						X							X			
3.1. Wzmacnianie potencjału administracji na rzecz zarządzania rozwojem.							X									
3.2. Wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym.			X				X									
3.3. Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych.	X	X														
3.4. Efektywny i spójny system finansowania polityki regionalnej.							X									
Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku																
1.1. Poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych					X							X				
1.2. Rozwój przedsiębiorczości wykorzystującej surowce rolne				X												
1.3. Rozwój współpracy w sektorze rolno-spożywczym				X			X									
1.4. Umacnianie marki lubelskich produktów żywnościowych				X												
2.1. Zrównoważony rozwój systemów infrastruktury technicznej																X

Obszar strategiczny	A. Społeczeństwo					B. Gospodarka				C. Klimat i Środowisko				D. Przestrzeń			
Cele strategiczne	A.1.	A.2.	A.3.	B.1.	B.2.	B.3.	B.4.	C.1.	C.2.	C.3.	C.4.	C.5.	D.1.	D.2.	D.3.	D.4.	
2.2. Rozwój miejskich obszarów funkcjonalnych (LOM, ośrodków subregionalnych i lokalnych)	X	X				X	X										
2.3. Wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich				X		X							X				
2.4. Ochrona walorów środowiska								X	X	X	X						
3.1. Wykorzystanie potencjału badawczo-rozwojowego jednostek naukowych oraz wspieranie transferu wiedzy i technologii											X		X				
3.2. Wspieranie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw					X	X											
3.3. Promocja i rozwój usług prozdrowotnych, uzdrowiskowych oraz gospodarki senioralnej		X															
3.4. Innowacyjne wykorzystanie walorów przyrodniczo-kulturowych, rozwój sportu i usług wolnego czasu									X			X					
4.1. Rozwijanie kapitału ludzkiego	X	X	X														
4.2. Poprawa jakości świadczenia usług zdrowotnych		X															
4.3. Włączenie i integracja społeczna			X														
4.4. Wzmocnienie współpracy transgranicznej i międzyregionalnej							X						X	X			

Obszar strategiczny	A. Społeczeństwo				B. Gospodarka				C. Klimat i Środowisko				D. Przestrzeń			
Cele strategiczne	A.1.	A.2.	A.3.	B.1.	B.2.	B.3.	B.4.	C.1.	C.2.	C.3.	C.4.	C.5.	D.1.	D.2.	D.3.	D.4.
4.5. Bezpieczeństwo publiczne															X	
4.6. Wspieranie oddolnych inicjatyw i poprawa efektywności zarządzania							X						X			
Program Rozwoju Powiatu Łukowskiego na lata 2021-2030																
1. Wspieranie jakości i efektywności kształcenia poprzez poprawę infrastruktury oświatowej oraz warunków funkcjonowania placówek edukacyjnych	X															
2. Promocja i ochrona zdrowia mieszkańców poprzez rozwój profilaktyki zdrowotnej i poprawę infrastruktury i opieki medycznej		X														
3. Wsparcie dla osób potrzebujących poprzez zwiększenie jakości i efektywności pomocy społecznej oraz realizację działań na rzecz rodziny i osób wykluczonych	X	X														
4. Poprawa jakości i funkcjonalności oraz rozwój infrastruktury technicznej																X
5. Rozwój infrastruktury kulturalnej oraz poprawa jakości oraz pielęgnowanie dziedzictwa kulturowego i historycznego									X							
6. Ochrona i poprawa stanu środowiska naturalnego i przyrody								X	X	X	X					

Obszar strategiczny	A. Społeczeństwo					B. Gospodarka				C. Klimat i Środowisko				D. Przestrzeń			
Cele strategiczne	A.1.	A.2.	A.3.	B.1.	B.2.	B.3.	B.4.	C.1.	C.2.	C.3.	C.4.	C.5.	D.1.	D.2.	D.3.	D.4.	
7. Rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich oraz poprawa konkurencyjności i warunków gospodarowania w gospodarstwach rolnych				X	X	X											
8. Poprawa bezpieczeństwa lokalnej społeczności oraz zapewnienie porządku publicznego poprzez edukację, wychowanie oraz wspieranie i profesjonalizację podmiotów systemu bezpieczeństwa			X														
9. Przeciwdziałanie bezrobociu oraz aktywizacja lokalnego rynku pracy					X	X											
10. Zwiększenie konkurencyjności powiatu poprzez rozwój promocji oraz współpracy międzysektorowej				X		X	X										
11. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenie powiatu			X														
12. Zapewnienie sprawnej i przyjaznej dla obywateli administracji powiatowej							X										

Źródło: Opracowanie własne

VI. SPIS RYSUNKÓW TABEL I ZAŁĄCZNIKÓW

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1 Podział administracyjny gminy Wola Mysłowska.....	10
Rysunek 2 Struktura sieci osadniczej gminy Wola Mysłowska.....	40
Rysunek 3 System powiązań przyrodniczych	42
Rysunek 4 Elementy sieci transportowej.....	43
Rysunek 5 Główne elementy infrastruktury technicznej	45
Rysunek 6 Główne elementy infrastruktury społecznej.....	46
Rysunek 7 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej	48
Rysunek 8 Obszary zagrożone trwałą marginalizacją oraz miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze	59
Rysunek 9 Zasięg Podlaskiego Obszaru Strategicznej Interwencji	61

SPIS TABEL

Tabela 1 Wyniki oceny jakości i dostępu do usług publicznych, dostępności komunikacyjnej, sytuacji gospodarczej oraz walorów środowiskowych uzyskane podczas badania ankietowego.	19
Tabela 2 Analiza SWOT	21
Tabela 4 Analiza aktualności dokumentów operacyjnych gminy Wola Mysłowska względem zapisów strategii.....	63
Tabela 3 Zgodność Strategii Rozwoju Gminy Wola Mysłowska na lata 2026-2036 z dokumentami strategicznymi wyższego szczebla	66